Тошкент оқшоми

Шаҳар ижтимоий-сиёсий газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 78 (8.813) ◆ 1996 йил ◆ 3 июль, чоршанба ◆ Сотувда эркин нархда

БУГУНГИ КУН «ТО» «ТО» НАФАСИ

❑ Латвия Президенти Гунтис Улманис ҳамда Европа тикланиш ва ривожланиш банки президенти Жак де Ларозьер мамлакатимизда бўлган вақтида ўзларига кўрсатилган меҳмондўстлик учун Президент Ислом Каримов номига миннатдорчилик билдирилган мактуб йўлладилар.

❑ Бугун Ўзбекистон Республикаси давлат герби қабул қилинган кунга уч йил бўлди.

❑ Сорос жамғармаси сифатида машҳур «Очиқ жамият» ташкилотининг Тошкентдаги ахборот маркази билан таништириш маросими бўлиб ўтди. Таълим-тарбия, фан, маданият ва санъатни ривожлантириш мақсадларига хизмат қилувчи ушбу ташкилотнинг ҳозир дунёда 25 та бўлими бор.

❑ Бугун Россияда президент сайловларининг иккинчи босқичи ўтказилмоқда. Сайлов бюллетенларига аввалги босқичда сайловчиларнинг нисбатан кўпроқ овозларини олган ҳозирги Президент Борис Ельцин ва Россия коммунистлари етакчиси Геннадий Зюганов номлари киритилган.

❑ Озарбайжон Президенти Ҳайдар Алиев расмий ташриф билан Германияга келди. Кеча Боннда Озарбайжон билан Арманистон президентлари ўртасида Тоғли Қорабоғдаги можарони ҳал этиш юзасидан бевосита музокаралар бошланди.

❑ Миср Президенти Ҳусни Муборак Парижда Франция Президенти Жак Ширак билан Яқин Шарқдаги вазиятни барқарорлаштиришга қаратилган музокаралар ўтказмоқда.

❑ Исроил билан АҚШ «Наутилус» лазер қуроли тизимини яратиш ишини яна давом эттириш ниятида. Бу тизим Исроилга қўшни мамлакатлар жангариларида мавжуд яқин олисликка учадиган ракеталарни йўқ қилишга қаратилган.

ХХР РАИСИ ЦЗЯН ЦЗЭМИННИНГ МАМЛАКАТИМИЗГА ТАШРИФИ БОШЛАНДИ

2 июль куни Хитой Халқ Республикаси Раиси Цзян Цзэмин рафиқаси билан мамлакатимизга расмий ташриф буюрди

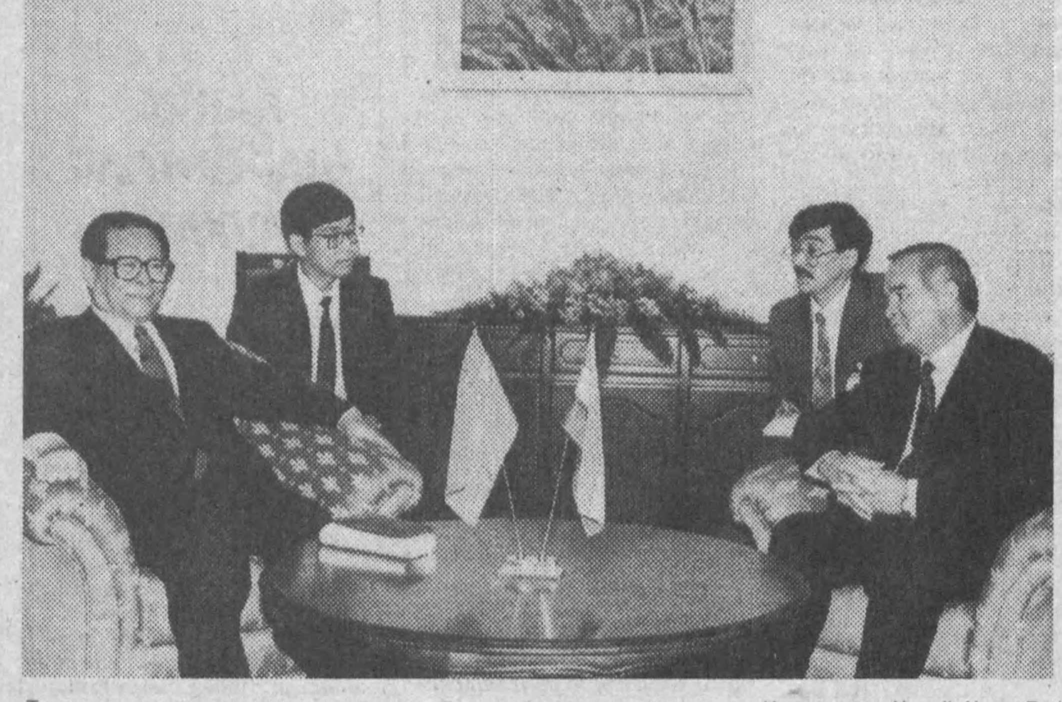

Тошкент аэропортида юксак мартабали меҳмонга Ўзбекистон Олий Мажлиси Раиси Эркин Халилов, ташқи ишлар вазири Абдулазиз Комилов, Тошкент шаҳри ҳокими Козим Тўлаганов ва бошқа расмий кишилар пешвоз чиқди. Миллий либосдаги қизлар ХХР Раиси Цзян Цзэмин ва унинг рафиқасига ўзбек заминининг анвойи гулларини тақдим этдилар. ХХР Раиси аэропортда оммавий ахборот воситаларига баёнот берди.

— Президент Ислом Каримов жаноби олийларининг таклифига биноан гўзал мамлакат — Ўзбекистон Республикасига давлат ташрифи билан келиш менга алоҳида мамнуният бахш этади, — дейилади ушбу баёнотда. — Фурсатдан фойдаланиб, хитой халқи номидан Тошкент аҳолиси ҳамда бутун Ўзбекистон халқига қайноқ салом ва юксак эҳтиромимни изҳор этишни истар эдим.

Хитой билан Ўзбекистон яқин ва дўст қўшнилардир. Иккала мамлакат халқлари ўртасидаги анъанавий дўстлик илдизлари жуда чуқурдир. Сўнгги йилларда Хитой билан Ўзбекистон ўртасида ўрнатилган муносабатларнинг ривожланиш жараёнини эслар эканмиз, мамлакатларимиз ўртасида турли соҳалардаги ҳамкорликда эришилган ижобий натижалардан мамнун эканимизни қайд этамиз.

Хитой Ўзбекистон билан дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларининг ривожланишига алоҳида эътибор беради. Чунки, бу муносабатлар Хитой билан Ўзбекистон, икки мамлакат халқлари манфаатларигагина мос бўлиб қолмасдан, бутун дунёда тинчлик, барқарорлик ва тараққиётга ҳам хизмат қилади. Мен мазкур ташриф Хитой ва Ўзбекистон халқлари ўртасидаги бир-бирини тушуниш ва дўстлик, икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш, дўстона муносабатларни янги босқичга кўтаришга хизмат қилишига ишонаман. Биз Президент Ислом Каримов жаноби олийлари ҳамда Ўзбекистоннинг бошқа раҳбарлари билан Хитой ва Ўзбекистон ўртасидаги икки томонлама муносабатлар, шунингдек, ўзаро манфаатли бошқа масалалар юзасидан чуқур фикр алмашамиз. Ишончим комилки, иккала томоннинг биргаликдаги саъй-ҳаракатлари ва ҳамкорлиги туфайли мазкур ташриф тўла муваффақият билан якунланади.

Сўнг автомобиллар карвони Ўзбекистон ва Хитой Халқ Республикаси байроқлари ҳилпираб турган Тошкент кўчалари бўйлаб Дўрмондаги қароргоҳ сари йўл олди.

Қароргоҳда Хитой Халқ Республикаси раиси Цзян Цзэминни расмий кутиб олиш маросими бўлди. Ҳурматли меҳмон шарафига фахрий қоровул саф тортди. Президент Ислом Каримов ва ХХР Раиси Цзян Цзэмин шоҳсупага кўтарилдилар. Хитой Халқ Республикаси ва Ўзбекистон Давлат мадҳиялари янгради. Ислом Каримов ва Цзян Цзэмин фахрий қоровул сафи олдидан ўтдилар.

Дўрмон қароргоҳида Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ва ХХР Раиси Цзян Цзэминнинг яккама-якка суҳбати бўлиб ўтди.

Хитой раҳбари Президент Ислом Каримов ҳамроҳлигида Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий боғига ташриф буюриб, улуғ шоир ва мутафаккир ҳайкали пойига гуллар қўйди. ХХР Раиси Цзян Цзэмин шу куни Хитойнинг Ўзбекистондаги элчихонасида ҳам бўлди.

Оқшом Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов рафиқаси билан Хитой Халқ Республикаси Раиси Цзян Цзэмин ва унинг рафиқаси шарафига қабул маросими уюштирди.

ХХР Раиси Цзян Цзэминнинг мамлакатимизга расмий ташрифи давом этмоқда.

СУРАТДА: яккама-якка суҳбат пайти.

Р. Нуриддинов тасвирга олган.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН ЙЎЛИНИНГ АМЕРИКАДАГИ ЭЪТИРОФИ

МАМЛАКАТИМИЗ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ АҚШГА АМАЛИЙ ТАШРИФИ КАТТА МУВАФФАҚИЯТ БИЛАН ЯКУНЛАНДИ

Биз тарихдан ҳикоя қилувчи манбалардан Американинг кашф этилиши ҳақида турли фаразларни ўқиганмиз. Улардан бирида буюк бобокалонимиз Абу Райҳон Беруний уммон ортида ноаён қитъа мавжудлигини илмий тахмин қилгани ҳақида гап боради. Шуниси аёнки, ким томонидан кашф этилишидан қатъи назар, Американинг очилиши инсоният тараққиётидаги муҳим воқеа сифатида баҳоланади. Аммо бугун биз она диёримиз тарихи учун муҳимлиги жиҳатидан ундан кам бўлмаган воқеа — америкаликларнинг Ўзбекистонни мустақил ва имкониятларга бой мамлакат сифатида кашф этиши, АҚШ раҳбариятининг Ўзбекистон танлаган бозор муносабатларига ўтиш, босқичма-босқич ўтказилаётган сиёсий-иқтисодий ислоҳотлар орқали ривожланган давлатлар қаторидан ўрин олиш, истиқлолини мустаҳкамлаш йўлини эътироф этиши ҳақида сўз юритмоқчимиз. Бунда Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг 23-28 июнь кунлари Америка Қўшма Штатларига амалий ташрифи бурилиш нуқтаси бўлди.

Аввало, ташрифнинг энг муҳим воқеаси ҳақида. 25 июнь куни Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Оқ уйда АҚШ Президенти Билл Клинтон қабулида бўлди. Олий мартабали меҳмонлар қабул қилинадиган қароргоҳда Ўзбекистон ва АҚШ Президенти мулоқоти белгиланганидан қарийб икки баробар кўпга чўзилгани бу тарихий учрашувнинг айни муддао бўлгани ва ўзаро фойдали фикр алмашув имконини берганидан далолатдир.

Оқ уй матбуот хизмати бизга тарқатган маълумотномада учрашув чоғида Президентлар икки томонни қизиқтирган иқтисодий, сиёсий ва хавфсизлик масалаларини, шунингдек, сиёсий ва иқтисодий ислоҳотларнинг бориши ҳамда Марказий Осиёдаги вазиятни муҳокама қилгани қайд этилган. Унда, шунингдек, Президент Клинтон Ўзбекистон Марказий Осиё минтақасида етакчи ўринда туриши туфайли АҚШ мамлакатимиз билан кенг қамровли масалалар бўйича қалин алоқалар ўрнатиш ниятида эканини таъкидлагани маълум қилинган.

Президент Ислом Каримов учрашувнинг ғоят самарали ўтганини қайд этиб, у нафақат Ўзбекистон, балки Марказий Осиё тараққиётида муҳим аҳамият касб этишини, жаҳонда катта акс-садо беришини айтди. Дарҳақиқат, жаҳондаги кўплаб йирик оммавий ахборот воситалари бу учрашувни кенг ёритдилар. Учрашувга бўлган катта қизиқишнинг боиси шундаки, унда икки томонлама муносабатларни ривожлантириш билан боғлиқ масалалардан ташқари, бир қанча халқаро масалалар юзасидан ҳам фикрлашиб олинди.

Билл Клинтон АҚШ Марказий Осиё мамлакатларининг мустақиллиги, барқарорлиги ва ривожланишидан ҳар томонлама манфаатдор эканини тасдиқлади. Учрашувнинг яна бир аҳамиятли томони — АҚШ раҳбарияти Марказий Осиёда тинчлик ва барқарорликни таъминлаш борасида Ўзбекистоннинг етакчи мавқеини эътироф этиб, у билан стратегик ҳамкорлик алоқаларини ривожлантириш ниятида эканликларини таъкидлади. Терроризмга қарши кураш, наркотик моддаларнинг ғайриқонуний ҳаракатига тўсиқ қўйиш, минтақавий хавфсизлик муаммолари Ислом Каримовнинг Оқ уйда АҚШ Президентининг хавфсизлик масалалари бўйича ёрдамчиси Э. Лейк билан мулоқотида ҳам асосий мавзу бўлди.

Шу ўринда Ўзбекистон-Америка муносабатларининг бугунги ривожига қисқача бўлса-да тўхталиш жоиз кўринади. Мамлакатимиз истиқлолни қўлга киритгач, жаҳондаги турли давлатлар, жумладан, Америка Қўшма Штатлари билан ўзаро тенглик ва манфаатдорлик асосида алоқалар ўрнатишга киришди. Ўзбекистон демократик ҳуқуқий давлат қуриш ва бозор муносабатларига ўтишни ғоят мураккаб ижтимоий-сиёсий вазиятда амалга оширишга киришган эди. Ана шу пайтда эҳтиросларга берилмаслик, узоқни кўзлаб иш тутиш, иқтисодий ва сиёсий ислоҳотларни босқичма-босқич амалга ошира бориш ғоят муҳим эди. Шукрки, Президент Ислом Каримов танлаган йўл Ўзбекистоннинг талофатларсиз илгарилашига, ривожланишнинг мустаҳкам пойдеворини яратишига имкон бермоқда.

Иқтисодий ва сиёсий барқарорлик демократиянинг ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлаш ва уни кенгайтира бориш учун ҳам шароит туғдираётир. Ана шу жараёнларнинг чуқурлашуви, Ўзбекистон ислоҳотларни амалга оширишда эришган дастлабки муваффақиятлар мамлакатимиз билан АҚШ ўртасидаги муносабатларнинг янада ривожланишига омил бўлди.

Бу ўринда Ўзбекистон билан АҚШ хусусий компания ва фирмалари ўртасида шаклланган ўзаро манфаатли ҳамкорлик алоқалари муҳим ўрин тутганини алоҳида таъкидлаш керак. Бугунги кунда мамлакатимизда 200 га яқин АҚШ компания ва фирмалари фаолият кўрсатяпти. Улар орасида «Каргил интерпрайзес», «Интерконсептс», «Байтмал инжиниринг», «Аиг трайдинг групп», «ФМС корпорейшн», «Жи-Эй-Ви», «Проктор энд гембл», «Агротек», «Ньюмонт майнинг» каби фирма ва компаниялар бор. АҚШ ишбилармонлари билан Ўзбекистон ўртасидаги алоқаларнинг ривожида эса Америка хусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш корпорациясининг (ОПИК) алоҳида хизмати мавжуд. Бу корпорация 1994 йилда дастлаб 20 дан зиёд АҚШ компаниялари раҳбарларининг мамлакатимизга ташрифини уюштирган эди. Айни пайтда ОПИК Ўзбекистонда фаолият кўрсатаётган Америка компанияларининг 200 миллион долларлик сармояларини, шунингдек, Ўзбекистон ва янги мустақил давлатлар иқтисодиётига киритилган умумий ҳажми 1,2 миллиард долларлик олтита инвестиция лойиҳаларини қўллаб-қувватламоқда. Шу боис бўлса керак, Президент Ислом Каримовнинг Америкага амалий сафари ОПИК қароргоҳига ташрифдан бошланди.

ОПИК қароргоҳида Ислом Каримов дастлаб Америка хусусий сармояларни қўллаб-қувватлаш корпорацияси Президенти Рут Харкин хоним билан мулоқотда бўлди. Ҳамкорлик истиқболлари ҳақида кечган ғоят самимий ва дўстона суҳбатдан сўнг қароргоҳнинг мажлислар залида Ислом Каримовнинг АҚШ ишбилармон доиралари вакиллари билан учрашуви бўлди. Бу учрашувга АҚШ давлат департаменти вакиллари, шунингдек, Американинг 80 га яқин турли соҳаларга ихтисослашган компания ва фирмалари раҳбарлари ташриф буюргани уларнинг юртимизга алоҳида қизиқишидан дарак беради.

— Америка Президент Ислом Каримов раҳбарлигида Ўзбекистонда ўтказилаётган изчил иқтисодий ислоҳотлар йўлини қўллаб-қувватлайди, — деди Рут Ҳаркин хоним учрашувда. У АҚШ маъмуриятининг Ўзбекистон билан Америка иқтисодий алоқаларини мустаҳкамланишида ОПИК асосий ўрин тутишини таъкидлади.

— Ўзбекистон иқтисодиётини бир кема деб тасаввур этадиган бўлсак, мен бу кема йўналишини янги технологиялар, ёркин келажак сари бурмоқчиман, — деди Президент Ислом Каримов АҚШ тадбиркорларига юртимизнинг бекиёс имкониятлари ҳақида сўзлар экан. Юртбошимиз хусусан, Ўзбекистонда йилига 1,5 миллион тонна пахта толаси, 5 миллион тонна сабзавот етиштирилишини, мамлакатимиз пахта етиштириш, олтин ва бошқа талай қимматбаҳо металлар захиралари бўйича жаҳонда етакчи ўринларни эгаллашини айтди. Ўзбекистонда айни пайтгача 50 турдан зиёд маъдан захиралари излаб топилган ва фойдаланилмоқда. Уларнинг миқдори синчилар томонидан 3 триллион долларга тенглиги аниқланган. Йилига ердан 5,5 миллиард долларлик фойдали қазилма қазиб олинмоқда.

Мамлакатимизда хусусийлаштириш жадал суръатлар билан ривожланмоқда. Айни пайтда ишга яроқли аҳолининг 60 фоизи хусусий секторда меҳнат қилади. Ялпи ички маҳсулотнинг 64 фоизи ана шу секторда яратилмоқда. Саноат маҳсулотларининг 50 фоизи, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг 97 фоизи ҳам ана шу сектор ҳиссасига тўғри келади.

Ислом Каримов америкалик ишбилармонларни мамлакатимизда хорижий сармоядорлар, бизнес учун яратилган қулай шарт-шароит билан таништирди. Бу ўринда ҳуқуқий асосларни, давлат томонидан бериладиган кафолатларни алоҳида қайд этиб ўтди.

— Биз Америка капиталининг Ўзбекистонга кенг кўламда кириб келишидан манфаатдормиз, — деди Ислом Каримов АҚШ ишбилармонларини юртимиз иқтисодиётига дадил сармоя киритишга даъват этар экан.

Ўзбекистон билан ҳамкорликка киришган «Интерконтинентал коммерс» корпорацияси президенти Е. Миллер ҳамюртлари олдида Президентимизнинг бу гаплари ғоят тўғри эканлигини таъкидлади. Маълум бўлдики, Е. Миллернинг ҳамкорлик ҳақидаги таклифлари атиги 17 кун ичида Ўзбекистон раҳбарияти томонидан кўриб чиқилиб, ўзаро манфаатли лойиҳаларни тезда амалга оширишга киришилган. Америкадек нуфузли мамлакатда бундай самимий эътирофни эшитиш биз учун жуда мароқли бўлди.

Учрашувда ўзаро ҳамкорлик юзасидан бир қанча ҳужжатлар имзоланди. Жумладан, «Ўзбекнефтгаз» миллий корпорацияси, ОПИК, «Инрон ойл энд газ компани» ўртасида Бухоро вилоятида газ конларини ўзлаштириш бўйича суғурта кафолатлари ҳақида имзоланган протокол Америка хусусий сармояларни қўллаб-қувватлаш корпорациясининг бу мақсадлар учун 400 миллион доллар ажратишини кўзда тутади.

«Ўзбекнефтгаз», ОПИК ва «Тексако» компанияси ўртасида имзоланган ҳужжат эса Фарғонада мойлаш материаллари ишлаб чиқарувчи қўшма корхона тузиш, уни суғурталаш хусусидадир.

Ўзбекистон раҳбарининг Америкага ташрифи бош ташкилотчиси АҚШ савдо ва тараққиёти агентлиги (АСТА) бўлганини таъкидлаш жоиз. Агентлик директори Жозеф Грандмейсон Ўзбекистон Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки билан Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида биргаликда авиатехника ишлаб чиқариш лойиҳасининг техник-иқтисодий асосларини тайёрлаш учун 1 миллион доллар грант (беғараз маблағ) ажратиш ҳақидаги ҳужжатга ҳамда АСТА билан Ўзбекистон Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги ўртасида ўзаро фойдали сармоя имкониятлари ҳақидаги англашмалар меморандумига имзо чекди.

Бу ерда «Кейс» компанияси билан Ўзбекистон банклари ассоциацияси ўртасида «Ўзкейсагролизинг» қишлоқ хўжалиги корхоналарига лизинг хизмати кўрсатиш бўйича қўшма корхона тузиш ҳақидаги протокол, шунингдек, Ўзбекистон Ташқи иқтисодий алоқалар миллий банки билан «Банк оф Америка» ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги меморандум ҳам имзоланди.

24 июнь куни Ўзбекистон раҳбари Вашингтонда АҚШ давлат котибининг ўринбосари Строуб Телбот ва АҚШ Марказий разведка бошқармаси директори Ж. Дейч билан учрашди. Бу учрашувларда Ўзбекистон билан Америка ўртасида Марказий Осиё минтақасида тинчлик ва барқарорликни таъминлаш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди. Шу куни бўлиб ўтган бошқа учрашувларга тўхталишдан аввал бу мавзудаги суҳбат 26 июнь куни Ўзбекистон Президентининг Пентагонга ташрифи чоғида давом этганини таъкидлаш лозим. Президент Ислом Каримов АҚШ Мудофаа вазирлигида алоҳида эҳтиром билан кутиб олинди. АҚШнинг турли ҳарбий қўшин турлари аскарлари саф тортдилар. Тўплардан олий мартабали меҳмон шарафига салют берилди. Президент Ислом Каримов ва АҚШ мудофаа вазири Уилям Перри шоҳсупага кўтарилдилар. Ўзбекистон ва АҚШ давлат мадҳиялари янгради.

— Биз Ўзбекистонни Марказий Осиёда тинчлик ва барқарорликни таъминлашда муҳим ҳамкоримиз деб биламиз, — деди АҚШ мудофаа вазири Ислом Каримов билан яккама-якка суҳбат олдидан журналистлар саволларига жавоб қайтарар экан. — Америка Ўзбекистоннинг НАТО «Тинчлик йўлида ҳамкорлик» дастури доирасидаги иштирокини, Қозоғистон, Қирғизистон аскарлари билан биргаликдаги Марказий Осиё тинчликни таъминлаш батальонининг ҳарбий машқларда иштирокини қўллаб-қувватлайди.

Президент Ислом Каримов Ўзбекистон НАТОнинг «Тинчлик йўлида ҳамкорлик» дастури доирасидаги алоқаларини янада чуқурлаштириш тарафдори эканини қайд этиб, ўзбекистонлик аскарлар Америкада ўтадиган ҳарбий машқларга катта тайёргарлик кўраётганини айтди. АҚШ билан Марказий Осиёда тинчлик ва барқарорликни таъминлаш борасидаги ҳамкорлик Ўзбекистоннинг хавфсизлигини кафолатлаш ва бехавотир тинч бунёдкорлик билан машғул бўлишида муҳим аҳамият касб этишини таъкидлади.

Америкада эришилган иқтисодий тараққиёт ва мамлакатда кафолатланган демократиянинг бош сабаби нимада, деган савол кўнглингиздан ўтса, ажаб эмас. Биз бу саволга ўзимизча жавоб топгандек бўлдик. Америка тараққиётининг бош сабаби барча нарса инсон учун, унинг қадр-қимматини юксакликка кўтариш учун йўналтирилганида бўлса керак. Арлингтон қабристонини зиёрат қилиш чоғида бунга яна бир карра амин бўлдик. Зангор майсалар билан қопланган бу қабристон 1860 йилларда Америкада рўй берган фуқаролар урушидан бери мавжуд. Айни пайтда бу ерга Ватан озодлиги ва манфаатлари учун жон берган 245 минг аскарнинг хоки қўйилган. Бу зиёратгоҳда ярим овозда сўзлашилади. Парваришланган майсазор ястанган ва дов-дарахтлар маюс бўй чўзган зиёратгоҳ юксаклигида Ватан учун жон фидо қилган номаълум аскар қабри мавжуд.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ана шу қабристонни зиёрат этди. Ташриф чоғида зиёратгоҳ майдонининг икки четида Америка Қўшма Штатлари турли қўшин турлари вакилларидан иборат аскарлар саф тортдилар. Ўзбекистон ва АҚШ давлат мадҳиялари янгради. Президент Ислом Каримов Номаълум аскар қабрига гулчамбар қўйди. Сўнгра Жон ва Роберт Кеннеди қабрини зиёрат қилди.

Юртбошимиз сафар давомида бўлиб ўтган учрашувлар чоғида Арлингтон қабристонини зиёрат қила туриб Америка халқининг ўтганлар хотирасини эъзозлаш борасида қилаётган ишларидан ибрат олса арзигулик эканлигини таъкидлади. Дарҳақиқат, Ватан озодлиги, равнақи йўлида қилинган ҳар бир хизмат унутилмайдиган, муносиб ҳурмат-эътибор билан тақдирланадиган жамиятни кўриб, америкаликлар ўз юртларини нега бунчалар яхши кўриши боисини ҳам англагандек бўлдик.

Ўзбекистон Президенти Вашингтонда АҚШ давлат департаменти, конгресси вакиллари, шунингдек, иш одамлари билан талай учрашувлар ўтказди. «Мариот» меҳмонхонасидаги қароргоҳда АҚШ энергетика вазири Г. Оълири, АҚШ молия вазири Р. Рубин, АҚШ савдо ва тараққиёт агентлиги директори Ж. Грандмейсон ҳамда савдо вазири ўринбосари Б. Картер бошчилигидаги делегация аъзолари, Марказий Осиё ва Америка тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш жамғармаси раиси С. Соларз, мамлакат сенатида халқаро муносабатлар қўмитаси вакиллари, конгресснинг вакиллар палатаси халқаро муносабатлар қўмитаси аъзолари, Теннисси штати губернатори Д. Сандквист ҳамда Теннисси штатидан сайланган сенатор ва конгрессменлар билан учрашувлар шулар жумласидандир. Бу учрашув ва мулоқотларда Ўзбекистон билан Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги энергетика, молия, савдо, тадбиркорликни ривожлантириш, парламентлараро алоқаларни мустаҳкамлаш, Ўзбекистон ва АҚШ штатлари ўртасидаги ҳамкорликни тараққий эттириш, мустаҳкамлаш истиқболлари муҳокама қилинди.

Теннисси штати губернатори билан учрашув чоғида Ўзбекистон, Америка техника институти ва жанубий штатлар энергетика кенгаши ўртасида англашмалар протоколи имзоланди. Бу ҳужжат Ўзбекистон давлат автомобилларини сиқилган газда ишлашга мослаштирадиган «Газмоторс» қўшма корхонасини, мамлакатимиз ҳудудида 400 га яқин газ қуйиш станцияларини тармоғини ярата-

(Давоми 2-бетда).

Мустақиллигимизнинг беш йиллик тантаналари тобора яқинлашмоқда. Бутун мамлакатимизда шунингдек, пойтахтимизда ҳам бу санани муносиб кутиб олиш учун қизғин тайёргарлик ишлари бошланиб кетди. Шу муносабат билан бугундан бошлаб «Оқшом» саҳифаларида пойтахт туманлари йўқламасини бошламоқдамиз. Уни Тошкентнинг Яккасарой тумани бошлаб бермоқда. Бизнинг туман ҳокими, Олий Мажлис депутати Алишер МИРҚОСИМОВ билан бўлган суҳбатимиз ҳам ана шу улуғ айём тараддуди хусусида борди.

Туманлар йўқламаси: ЯККАСАРОЙ

УЛУҒ АЙЁМ ТАРАДДУДИ

— Алишер Муҳамедович, одатда байрамларга ўзига хос тайёргарлик кўрилади, улар муносиб совғалар билан кутиб олинади. Ўйлаймизки, бу сафар ҳам ушбу анъана туман меҳнаткашларининг диққат марказида бўлса керак?

— Шубҳасиз. Яккасаройликлар меҳнат қилишни ҳам, дам олишни ҳам дилдан ёқтиришади. Улар бунақа қутлуғ байрамларни ҳамиша ёруғ юз билан кутиб олишга одатланишган. Бу сўзим исботи учун иккита рақам келтирмоқчиман. Беш ойлик якунларига кўра туман саноат корхоналари 3559,4 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Ўтган йили бу рақам 2894,7 миллион сўмни ташкил этган эди. Ана энди орадаги тафовутни ўзингиз чиқариб олаверинг. Кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш ҳажми эса шу муддат давомида 1955,7 миллион сўмга етди. Бу рақам ҳам ўтган йил билан таққослаганда ўсиш ҳажми катталигини кўрсатади. Ҳозир олти ойлик — яъни ярим йилликка якун ясалмоқда. Тахминий ҳисоблар саноат корхоналари ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиши олдинги йилларга нисбатан бирмунча баравар юқорилигини кўрсатмоқда. Албатта бу рақамлар таққослашгагина осон. Лекин уларнинг ортида тенгсиз меҳнат жасорати, она-юрт равнақи ва унинг бахт-саодати йўлидаги улкан ҳис-туйғулар ётади.

— Демак, Ватан туйғуси муқаддаслигини яккасаройликлар амалда исботлашаётган экан-да...

— Ватан — остонадан бошланади, дейишади. Бу гап бежиз эмас. Чунки ўз уйини севган, унинг анъаналарини қадрлаган одам Ватанига меҳр-муҳаббатли бўлади, тупроғини муқаддас билади. Ахир бугун оламга донғи тобора таралиб бораётган диёримиз мустақиллигининг беш йиллик тантаналарини муносиб кутиб олиш юзасидан олиб борилаётган юксак даражали тайёргарлик мана шу ҳис-туйғунинг ифодаси эмасми?

Атрофга бир қаранг, улкан қурилишларга назар ташланг. Бу ўзгариш, янгиланиш ва ёшаришларни бирма-бир санаб адоғига етиб бўлмайди. Уларга ҳайрат билан қараб туриб Президентимиз Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон — келажаги буюк давлат» деган башоратлари амалда ўз исботини топаётганлигига ишонч ҳосил қиласан киши.

Дарҳақиқат мустақиллик байрами биз учун энг эъзозли ва қадрли. Чунки шу туфайли миллий анъана, кўплаб удумларимиз ва қадриятларимизни қайтариб олдик. Тилимиз, динимиз, тарихимиз қайта тикланди. Бугунги кунда 120 мингга яқин аҳолиси бўлган туманимизнинг ҳар бир кишиси мустақиллигимизни мустаҳкамлаш, Ватанимиз қудратини ошириш йўлида астойдил тер тўкмоқда.

(Давоми 2-бетда).

«ОҚШОМ» ГАЗЕТАЛАРИНИНГ ЎТТИЗ ЙИЛЛИГИ

1 июль куни Тошкент шаҳар ҳокимлигида пойтахт газеталари — «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг 30 йиллиги муносабати билан тантанали йиғилиш ўтказилди.

Йиғилишни Тошкент шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари Р.Ф.Файзуллаев кириш сўзи билан очди. У шаҳар маъмурлари номидан таҳририят журналистлари ва барча ходимларининг оғир, лекин жуда ҳам керакли меҳнатлари, туб ислоҳотларни амалга оширишга ҳамда пойтахтда юз бераётган ўзгаришларга қўшаётган ҳиссалари учун миннатдорчилик изҳор этиб, уларни газеталарнинг тўйи билан табриклади.

«Оқшом» таҳририяти ходимларидан бир гуруҳига Тошкент шаҳар ҳокимининг Фахрий ёрлиқлари топширилди.

Ўттиз йил мобайнида тошкентликларнинг севимли ва довруғли шаҳар газеталарига айланган «Оқшом» шаънига жуда кўплаб дил сўзлари изҳор этилди.

Тантанали йиғилишга келган кўплаб меҳмонлар ва унинг иштирокчилари бўлмиш ҳамкасб журналистлар, республика Давлат матбуот қўмитаси, шаҳар бошқармалари раҳбарларининг нутқларида ҳам илиқ сўзлар билдирилди. «Оқшом» газеталари янгиликлардан хабардор этадиган, раҳбар учун ҳам, оддий меҳнаткаш учун ҳам ёрдамчи, маслаҳатгўй ва ҳамроҳ эканлиги таъкидлаб ўтилди.

ЎЗБЕК — АМЕРИКА ҲАМКОРЛИГИ ТАРИХИДА ЯНГИ САҲИФА

Кеча Америка Қўшма Штатларининг Тошкентдаги элчихонасида АҚШнинг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Стенли Туэмлер Эскудеро Ўзбекистон Республикаси Президентининг Америка Қўшма Штатларига ташрифи муносабати билан ўзбек ва чет эл журналистлари билан учрашди, оммавий ахборот воситалари вакиллари саволларига жавоб берди.

Элчи шуни таъкидладики, Ўзбекистон Республикаси Президентининг ташрифи олий даражадаги мулоқотлар билан бир қаторда Америка Қўшма Штатларининг ишбилармонлар доираси вакиллари, бизнесменлари билан учрашувларга ҳам бой бўлди.

— Президент Ислом Каримовнинг ташрифи жуда самарали бўлди, — дея давом этди жаноб Эскудеро. — Чет эллардаги хорижий инвестицияларни ҳимоя қилиш бўйича машҳур корпорация президенти Р. Харкин хоним, АҚШ мудофаа вазири У. Перри, энергетика ва молия вазирлари, Хьюстон ва Денвер штатларидаги энг йирик фирма ва компаниялар раҳбарлари билан бўлган музокараларда нефть-газ саноати соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисида битим имзоланди. Вашингтонда Ўзбекистоннинг элчихонаси очилиши ўзбек-америка муносабатлари тарихида янги саҳифадир.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг Америка Қўшма Штатлари Президенти Билл Клинтон билан учрашуви ҳар иккала томон муносабатлари тараққиётида муҳим воқеа бўлди. Президент Ислом Каримовнинг ташрифидан кутилган асосий мақсадга эришилди — Ўзбекистоннинг табиий бойликлари, энергетика қуввати ҳақида, чет эл ишбилармонлари учун яратилган шароитлар, имтиёзлар ва кафолатлар тўғрисида тўлиқ ахборот берилди.

Сўнгра жаноб Эскудеро Ўзбекистон Республикаси Президентининг АҚШга ташрифи ўзбек-америка муносабатларини сифат жиҳатдан янги поғонага кўтарди ва ҳар иккала томонни янада яқинлаштирадиган мустаҳкам алоқаларга олиб келади, деди.

Америка Қўшма Штатларининг Ўзбекистондаги элчиси журналистларнинг кўплаб саволларига жавоб берар экан, ёш мустақил давлатимизнинг жаҳон ҳамжамиятидан муносиб ўрин олаётганлиги, бу ерда хорижий сармояларга яратилган шарт-шароит ва имтиёзларга, бошқа масалаларга ҳам тўхталди.

Акс садо

ЖАҲОН ҲАМЖАМИЯТИДА МУНОСИБ ЎРИН

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Америкага амалий ташрифи ҳамда Италияда Европа Иттифоқи билан имзоланган аҳдлашувлар ҳамшаҳарларимизда ҳам катта таассурот қолдирди. Қуйида уларнинг мамлакатимиз ҳаётидаги ушбу улкан сиёсий воқеалар муносабати билан билдирган фикрлари билан танишасиз.

Қудрат АҲМЕРОВ,
кимё фанлари доктори, профессор:

— Мен юртбошимиз Ислом Каримовнинг Америка Қўшма Штатларига беш кунлик амалий ташрифи натижалари ҳамда унинг Европа Иттифоқи мамлакатлари давлат ва ҳукумат бошлиқлари кенгашида сўзлаган нутқи, шунингдек Европа ҳамжамиятлари комиссияси президенти Жак Сантернинг Ўзбекистон Республикаси билан Европа Иттифоқи ўртасида шериклик ва ҳамкорлик тўғрисидаги битимни имзолаш маросимидаги сўзлаган нутқлари билан оммавий ахборот воситалари орқали танишиб бордим. Албатта бундай улкан воқеаларнинг мустақил мамлакатимиз иқтисодий ва сиёсий ҳаётида муҳим ўрин тутишига шак-шубҳа йўқ. Ўйлайманки, ҳамкорликдан кўзланган асосий мақсад — Европа ва Осиёда барқарорлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш, бозор иқтисодиёти муносабатларини ривожлантириш, фуқароларимизнинг муносиб ҳаёт кечиришлари учун керакли шароитларни яратишга албатта эришамиз.

Ғайрат МУҲАММЕДГАЛИЕВ,
Тошкент Давлат юридик институти талабаси:

— 23-28 июнь кунлари Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг АҚШга амалий ташрифи шарофати ила америкаликлар юртимизни ижтимоий-иқтисодий имкониятларга бой, сиёсий жиҳатдан барқарор мамлакат сифатида кашф этганлари эътироф этилмоқда. Бу юз чандон ҳақ гап. Айниқса ташриф чоғида Оқ уйда АҚШ Президенти Билл Клинтон билан бўлган мулоқот ғоят самарали ўтгани нур устига аъло нур бўлди. Унда Билл Клинтон АҚШнинг Ўзбекистондаги ўзгартишларни қўллаб-қувватлашини билдирди.

Умуман, ушбу ташриф улкан воқеаларга бой бўлганлиги билан ҳам аҳамиятлидир. Ҳар икки мамлакат ўртасидаги муносабатларда янги бир тарихий босқични бошлаб бергани — ташриф якунининг энг муҳим жиҳатидир.

ЎЗБЕКИСТОН ЙЎЛИНИНГ АМЕРИКАДАГИ ЭЪТИРОФИ

Американиклар Ислом Каримовни қутламоқдалар.

(Давоми. Боши 1-бетда).

диган «Газкомпрессор» қўшма корхонасини тузишни кўзда тутади. Мана шу икки лойиҳа бўйича Ўзбекистон иқтисодиётига 102 миллион доллар сармоя киритилиши режалаштирилган. Бу ўз навбатида мамлакатимизда энергетика ресурсларидан оқилона фойдаланишга, атроф-муҳит тозалигини таъминлашга имкон яратади.

Вашингтонга ташриф унутилмас воқеаларга бой бўлди. 24 июнь куни Америка-Ўзбекистон савдо палатаси юртбошимиз шарафига уюштирган қабул маросимида палата раиси Николас Никозмерад Президент Ислом Каримовга Ҳамкорлик йўлидаги фаол раҳбарлиги ва озодликка бўлган иродаси учун медалини топширди.

Ўзбекистон раҳбари кўплаб ишбилармонлар, журналистлар иштирок этган бу қабул маросимида икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик ривожига катта ҳисса қўшаётган америкалик тадбиркорларга алоҳида миннатдорлик билдирди.

— Сиз улкан иш қилмоқдасиз, — деди Ислом Каримов жумладан уларга мурожаат этар экан. — Энг ишончли ҳаракат доимо икки томонлама бўлади. Биз ана шу ўзаро манфаатдорлик асосида Америка капиталининг Ўзбекистонга оқиб келиши учун кенг эшиклар очмоқдамиз. Бу Ўзбекистон ва Америка халқларининг дўстлиги ва хамкорлигини мустаҳкамлашга беқиёс имкониятлар яратади.

Англиялик Ж. Смисон асос солган, айни пайтда 16 музей ва 6 илмий тадқиқот институтини ўзида мужассам этган Вашингтондаги «Смисониан инститюшен» музейлар мажмуасининг М. Саклер галереясида Осиё халқлари санъати намуналари намойиш этилади. Галереяда Ўзбекистонлик меҳмонлар ташрифи муносабати билан Марказий Осиё тарихи ва маданиятининг нодир ёдгорликлари кўргазмаси ташкил этилди. Кўргазмада биз Беҳзод қаламига мансуб миниатюралар, Улуғбекнинг «Зижи Кўрагоний» асари, Саъдийнинг Алишер Навоий учун махсус кўчирилган «Гулистон»и ва бобокалонимиз Амир Темур учун кўчирилган Усмонли Қуръони улкан китобининг авайлаб сақланаётган саҳифаларини кўришга муваффақ бўлдик. Музей ходимлари Ўзбекистон делегациясига ана шу Қуръон саҳифаларининг нусхасини топширдилар. Ўзбекистон Президентининг давлат маслаҳатчиси Содиқ Сафоев музей ходимларига миннатдорлик билдириб, бобокалонимиз учун кўчирилган Қуръон саҳифалари нусхаси улуғ соҳибқироннинг 660 йиллик тўйига муносиб совға бўлажагини қайд этди.

Яна бир тарихий воқеа Вашингтонда Ўзбекистон Республикаси элчихонасининг янги биноси очилиши бўлди. Маросимга АҚШ мудофаа вазири У. Перри, АҚШ давлат департаментининг МДҲ мамлакатларига нисбатан сиёсати бош мувофиқлаштирувчиси, элчи Ж. Коллинз, энергетика вазири Г. Оълири хоним, дипломатлар, хориждаги ватандошларимиз ташриф буюрдилар.

Ўзбекистон ва АҚШ давлат мадҳиялари янграгач, Ислом Каримов ва У. Перри алвон лентани қирқдилар.

Ушбу қувончли воқеа муносабати билан уюштирилган қабул маросимида Ўзбекистон Президенти И. Каримов, элчи Ж. Коллинз, энергетика вазири Г. Оълири хоним ва бошқалар мамлакатимиз билан АҚШ ўртасида тобора ривожланиб бораётган дўстлик ва ҳамкорликнинг кенгайиши ва мустаҳкамланишини ёқлаб фикр билдирдилар.

Шу куни юртбошимиз Жаҳон банки қароргоҳида мазкур нуфузли халқаро ташкилот президенти Ж. Вулфенсон билан суҳбатда бўлди.

АҚШ пойтахтига ташриф сўнгида Президент Ислом Каримов миллий матбуот клубида журналистлар билан учрашиб, ташриф якунлари, мамлакатимизда иқтисодий, сиёсий ислоҳотларнинг бориши, жамиятда матбуотнинг ўрни ҳақидаги саволларга жавоб қайтарди.

26 июнь куни Ўзбекистон Президенти Вашингтондан нафақат Техас штатидаги, балки Америкадаги йирик шаҳарлардан бири Хьюстонга келди. Бу шаҳар саноатида нефт ва газ қазиб олиш, айниқса муҳим ўрин тутади. Бу ерда қўлланилаётган юксак технология Ўзбекистонлик кончилар билан хьюстонликлар ўртасида ҳамкорлик ўрнатилишига асос бўлди. Бироқ айни пайтда алоқаларни янада кенгайтириш зарурати туғилмоқда. Бунда Ўзбекистондаги мавжуд имкониятлардан бўлажак ҳамкорларни воқиф этиш муҳим аҳамият касб этади. Шу боис «Ўзбекнефтгаз» миллий корпорацияси бу ерда «Ўзбекистоннинг нефтгаз салоҳияти» мавзуида кўргазма ташкил этди. Шаҳарнинг муҳташам «Хюстониан» меҳмонхонаси мажлислар залида ана шу мавзуда конференция бўлиб ўтди.

Конференцияда раислик қилган Америка савдо ва тараққиёт агентлиги директори Ж. Грандмейсон ва АҚШнинг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси С. Эскудеро мамлакатимиз билан Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги алоқалар янги босқичга кирганини, бу алоқалар ривожида Президент Ислом Каримовнинг улкан ташаббускорлиги борлигини алоҳида таъкидладилар.

Конференцияда Президент Ислом Каримов мамлакатимизда нефт ва газ ишлаб чиқариш борасида қилинаётган бунёдкорлик ишлари, мавжуд улкан имкониятлар ҳақида сўзлади.

— Ўзбекистонда топилган газ заҳиралари қарийб 2 триллион кубометрни, кўмир заҳираси 2 триллион тоннадан зиёдни ташкил этади, — деди жумладан юртбошимиз. — Бизда 160 дан ортиқ нефт конлари мавжуд. Мамлакатимизнинг қарийб 60 фоиз ҳудуди нефт ва газ қазиб олиш учун истиқболли саналади. Нефт заҳиралари бўйича умумий потенциал 4 миллиарддан зиёд тоннани, газ конденсати 630 миллион тоннани, табиий газ миқдори эса қарийб 5 триллион кубометрни ташкил этади. Нефт ва газ заҳираларининг умумий қиймати 1 триллион доллардан ортиққа баҳоланмоқда.

Шуниси аҳамиятлики, мамлакатимизда нефтнинг 90 фоиздан ортиғи энг арзон ҳисобланган «Фаввора» услубида қазиб олинмоқда. Ўзбекистонда топилган нефт заҳираларининг ишланганлик даражаси атиги 32 фоизни ташкил этади. Шу кўрсаткич Туркманистонда — 61, Қирғизистонда — 41, Тожикистонда — 60 фоизни ташкил қилади. Топилган газ конлари соҳасида ҳам айнан шундай манзарага гувоҳ бўласиз. Бу Ўзбекистон билан ҳамкорликнинг ғоят истиқболли эканидан дарак беради. Айни пайтда замонавий хорижий технологияларни жорий этиш қўшимча яна 50 миллион тонна нефт қазиб олиш имконини беради.

Хьюстонлик ишбилармонлар мамлакатимизда хорижлик сармоядорлар учун яратилган ҳуқуқий шарт-шароитлар, кафолатлардан ҳам воқиф бўлдилар. Конференция ниҳоясида «Ўзбекнефтгаз» миллий корпорацияси билан «Тексако» компанияси ўртасида қўшма корхона таъсис этиш ҳақидаги шартнома, шунингдек, «Ўзбекнефтгаз» билан «Инрон ойл энд газ» корпорацияси ўртасида газ конларини қидириб топиш ва қазиб олиш бўйича қўшма корхона тузиш шартлари ҳақидаги шартнома имзоланди.

Хьюстонда ҳам Президентимиз ўзаро ҳамкорлиқни ривожлантиришга хизмат қиладиган бир қанча учрашувлар ўтказди. Хьюстон шаҳри ҳокими Р. Ланиер, «Юнокал» ва «Дельта» компаниялари раҳбарияти, «Эй-Би-Би» концерни президенти ва ижроия директори П. Барнавик, «Инрон» корпорацияси президенти К. Лей билан бўлиб ўтган учрашувлар шулар жумласидандир.

Ўзбекистон давлат геология ва минерал ресурслар бўйича давлат қўмитаси 28 июнь куни Колорадо штатининг Денвер шаҳрида «Ўзбекистоннинг маъдан-хомашё базаси» мавзуида тақдимот ўтказди. Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ана шу тақдимот доирасида уюштирилган мамлакатимиз фойдали қазилмаларини қазиб олиш ва қайта ишлаш соҳаси сармоя имкониятларига бағишланган конференцияда нутқ сўзлади.

— Мен Ўзбекистон билан бир хил кенгликда, бироқ заминимизнинг бошқа ярим шарида жойлашган, Ўзбекистон каби олтин, уран, рангли металлар қазиб олишда катта тарихга эга Колорадо штатида сўзга чиқишдан мамнунман, — деди мамлакатимиз раҳбари. — Ўзбекистон ўз ер ости бойликлари билан ҳаққли равишда фахрланади. Бугунги кунда маъдан хомашёсининг 100 га яқин турини ўз ичига олган турфа истиқболли фойдали қазилмаларнинг 2700 дан зиёд кони топилган. Уларнинг 60 тасидан халқ хўжалигида фойдаланилмоқда.

Заҳиралари 970 миллиард долларлик 900 дан ортиқ кон аниқланган. Мамлакатимиз умумий маъдан-хомашё салоҳияти 3,3 триллион долларга баҳоланади.

Ислом Каримов ўз нутқида бу соҳада ҳамкорликнинг истиқболли йўналишларини қайд этди. Мамлакатимиз ҳукумати ўзаро фойдали ҳамкорлик учун қулай шарт-шароит, ҳуқуқий кафолатлар яратганини қайд этиб, шерикликда фаолият юритишга даъват этди.

Юртбошимиз Денверга ташриф чоғида Колорадо штати губернатори Р. Ромер билан учрашди. «Адамс марк» меҳмонхонасида бўлиб ўтган бу учрашувда Ўзбекистон Республика ҳукумати билан Колорадо штати ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги битим имзоланди.

Маълумки, «Ньюмонт майнинг» корпорацияси мамлакатимиз билан самарали ҳамкорлик қилиб келмоқда. Ислом Каримов бу ҳамкорликни кўп марта бошқаларга ибрат сифатида қайд этган эди. Давлатимиз раҳбари «Ньюмонт майнинг» корпорацияси қароргоҳига ҳам ташриф буюрди. Бу ерда Ўзбекистон геология ва минерал ресурслар давлат қўмитаси билан «Ньюмонт майнинг» корпорацияси ўртасида мамлакатимиз шарқида олтин конларини қидириш ва тадқиқ этиш бўйича қўшма корхона ташкил этиш ҳақидаги ҳамда Ўзбекистон геология ва минерал ресурслар давлат қўмитаси «Ньюмонт майнинг» корпарацияси ва «Мицуи» корпарацияси ўртасида «Қизилолмасой» ва «Қўчбулоқ» конларини биргаликда қазиш тўғрисидаги битим имзоланди.

Шу билан Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг Америка Қўшма Штатларига самарали ташрифи ниҳоясига етди.

Албатта, ҳали бу тарихий ташриф ҳақида кўп ёзилади. Олимлар келажакда унинг моҳияти, Ватанимиз тарихи, Ўзбекистон-Америка муносабатлари тадрижидаги ўрни ҳақидаги талай тадқиқотлар ўтказишади. Бироқ, аминмизки, улар бир масалада биз билан ҳамфикр бўладилар. Ўзбекистон Президенти ўзининг бу ташрифи билан нафақат икки мамлакат муносабатларида, балки озод ва мустақил Ватанимиз тарихида ҳам янги даврни бошлаб берди. Шу ўринда ташриф дастлаб Италиядан бошланганини, у ерда Европа Иттифоқига аъзо мамлакатлар давлат ва ҳукумат раҳбарларининг олий даражадаги учрашуви доирасида Европа Иттифоқи билан Ўзбекистон ўртасида шериклик ва ҳамкорлик тўғрисида ҳужжат имзоланганини эслаб ўтиш лозим.

АҚШга ташриф чоғида мамлакатимиз раҳбарига Президентнинг Давлат маслаҳатчилари Б. Ғуломов, С. Сафоев, В. Голишев, Бош вазир ўринбосарлари Б. Ҳамидов, Қ. Ҳаққулов, ташқи ишлар вазири А. Комилов, мудофаа вазири Р. Аҳмедов, Ўзбекистоннинг АҚШдаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Ф. Тешабоев ва бошқа расмий кишилар хамроҳлик қилди.

29 июнь куни Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Тошкентга қайтиб келди.

Тошкент аэропортида юртбошимизни Ўзбекистон Олий Мажлиси Раиси Э. Халилов, Бош вазир Ў. Султонов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Т. Алимов, Тошкент шаҳри ҳокими К. Тўлаганов кутиб олди.

Амиркул КАРИМ,
ЎзА махсус мухбири.
Тошкент-Вашингтон-Хьюстон-Денвер-Вашингтон-Тошкент.
Ф.Курбонбоев олган сурат.

Туманлар йўқламаси: ЯККАСАРОЙ

УЛУҒ АЙЁМ ТАРАДДУДИ

(Давоми. Боши 1-бетда)

— Байрам тайёргарлиги деганда биринчи навбатда кўз ўнгимизга ободончилик ишлари келади. Зеро, шаҳримизда, хусусан, Яккасарой туманида олиб борилаётган кенг миқёсли ўзгаришлар ҳам буни исботлаб турибди.

— Аслида ободонлаштириш мавсумий эмас, балки йил бўйи давом этадиган тадбирдир. Биз кундалик фаолиятимизда ана шунга амал қиляпмиз. Мана шу саъй-ҳаракатларимиз туфайли Жанубий вокзал янги қиёфа кашф этди. Бу ерга келган йўловчиларга қулай шароитлар яратилди. Бугун уларга кенг ва равон йўллар, турнақатор дўконлар хизмат кўрсатмоқда.

«Ракат» канали бўйлаб олиб бораётган ишларимиз ҳам ўз ижобий натижасини кўрсатиб турибди. Агар билсангиз канал бутунлай ташландиқ ҳолга келиб қолганди. Ободонлаштириш ишларини фақат ҳашар йўли билан амалга оширдик. Канал йўналишидаги 9 та маҳалла бу хайрли ишга жалб этилди. Ҳозирда яккасаройликлар канал сувидан экин-тикинлар ва мевали дарахтларни суғоришда фойдаланишяпти. Канал таъмирлангандан сўнг, туманимиздаги 28 та кўча чеккасидаги қуриб ётган ариқларга сув келди. Ҳозир «Салор» канали йўналишида ҳам шундай тадбир ўтказаяпмиз.

«Қушбеги» даҳасида 1250 ўринли мактаб биноси қурилиши жадал суратларда олиб борилмоқда. Мактаб байрам тантаналари арафасида фойдаланишга топширилади. Мустақиллик кунигача Саломатин ва Ҳамза Умаров кўчалари бутунлай янгиланади. Бобур ва Усмон Носир кўчалари ҳам янги қиёфа касб этади. «Тезиков» бозори қурилишининг биринчи босқичи якунланади. Абдуллаев ва Нормуҳамедов мавзеларида жойлашган уйлар таъмирланади. Кўпсонли аҳоли илтимосини инобатга олиб ҳар иккала мавзеда тўйхона қурилади. «Ракат» маҳалла маркази қурилиши ҳам байрамгача ниҳоясига етади.

Туманимиз Тошкент шаҳрининг энг йирик маъмурий саноат маркази ҳисобланади. Бу бизда ишчилар кўпчиликни ташкил этади, демакдир. Улар орасида уй-жойга муҳтож оилалар ҳам бор. Шуни ҳисобга олиб уй-жой қурилишига ҳам кенг эътибор беряпмиз. Яқинда 32 ва 72 оилага мўлжалланган иккита уй фойдаланишга топширилган эди. Ҳозирда Бобур даҳасида бунёд этилган тўрт қаватли уйда қурилиш якунланмоқда.

— Мулкчилик муносабатларини ўзгартириш, тадбиркорликни ривожлантириш иқтисодий ислоҳотларнинг устивор йўналишларини ташкил этади. Байрам тайёргарлиги давомида бу масалалар ҳам эътибордан четда қолмаса керак?

— Ҳозиргача 358 та иншоот давлат тасарруфидан чиқарилиб хусусийлаштирилди, ҳиссадорлик жамиятига айлантирилди. Буларнинг 69 фоизи савдо нуқталари, маиший хизмат кўрсатиш уйлари, умумий овқатланиш корхоналаридир. Шунингдек, тумандаги 20 дан зиёд саноат корхоналаридан 15 таси ҳиссадорлик жамияти таркибига ўтиб ишлашмоқда. Янги усулда ишлаётганлар орасида «Тоштўқимачи», «Саноатқурилишиндустрия», «Элбор», 1-ёғочни қайта ишлаш корхоналари бор.

— Маълумки, байрамларда ногирон кишиларга, кўп болали оналарга, меҳнат кексаларига, етим-есирларга моддий ва маънавий ёрдам бериш одат тусига кирган. Бу ҳақда ҳам ўзига хос тадбирлар белгиланаётган бўлса керак?

— Инсон кўнгли гулдан нозик. Уни биргина сўз билан ёки арзимас совға билан кўтариб юбориш, аксинча ранжитиб қўйиш мумкин. Аслида бу ерда гап совға устида ҳам эмас, балки инсон қадр-қиммати, унга эътибор хусусида бормоқда. Шунинг учун ҳам юқорида сиз санаб ўтган тоифадаги кишиларга биринчи навбатда эътибор қаратилади. Бунинг режасини аллақачон тузиб қўйганмиз. Туманимиздаги йирик саноат корхоналари ва фирмалари уларга хомийлик қилишмоқда. Туманимизда ташкил этилган «Маҳалла» хайрия жамғармаси ҳам бу ишдан четда қолмайди. Байрам тайёргарлигини режали олиб бориш учун туман ҳокимининг биринчи ўринбосари Нурилла Насимов бошчилигида тузилган 12 кишилик ҳайъат аъзолари байрам тантаналари билан боғлиқ бўлган барча масалаларни қамраб олишган.

Хуллас, мустақиллигимизнинг беш йиллик тантаналари ҳар галгидек Бобур маданият ва истироҳат боғи, Тўқимачилар маданият саройи майдони, маҳаллалар марказида катта тантаналар билан ўтади. Бу жойларда эрта тонгдан бошлаб карнай-сурнай садолари одамларни даврага чорлайди.

Шу ўринда яна бир нарсани айтиб ўтиш жоиз. Ҳозир хаёлимизни бир янгилик банд этиб турибди. Бу туманимиз ва унинг меҳнаткашлари учун эсдалик жой бунёд этиш фикридир. Бу даргоҳ шундай бўлиши керакки, у ҳам туманимиз қиёфасини эслатиб турсин, ҳам аҳолининг севимли масканига айланиб қолсин. Бу ерга келган киши ҳамиша ундан завқ ва шавқ олсин. Ажаб эмаски, яхши ниятимиз амалга ошиб, келажак байрамлар марказини мана шу эсдалик жойи ташкил этса.

Ҳамсуҳбат
Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

Мулкни — ҳақиқий эгасига

БАРЧА ШАРОИТЛАР МУҲАЙЁ

Бугунги кунда Ўзбекистон енгил саноатининг яловбардорларидан бири бўлган «Тоштўқимачи» ҳиссадорлик жамиятида ҳам Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллик тантаналарига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Шу муносабат билан 12 минг кишилик жамоа кунлик иш суръатларини янада юксалтириб, янги-янги довонларни забт этишга интилмоқда.

Хусусан бозор иқтисодиёти шароитида ҳам бу ерда нафақат бежирим газламалар, балки сифатли иплар ишлаб чиқарилаётгани ҳам фикримизнинг далилидир. Шунингдек, корхона цехларига янги ва замонавий тўқув дастгоҳлари, йигирув аппаратлари, трикотаж буюмлар ишлаб чиқарадиган ускуналар ўрнатилаётгани ҳам буни исботлаб турибди.

Шу кунгача замон талабларига тўла жавоб берувчи шовқинсиз ишлайдиган СТБ русумли энли газлама ишлаб чиқарадиган тўқув дастгоҳларидан 956 таси ўрнатилиб, ишга туширилди. Бугун улар ёрдамида ойига 2 миллион 260 минг метр хом сурп ва костюмбоп газламалар тайёрланмоқда. Ўрта Осиёда ягона бўлган ип фабрикасини техникавий жиҳозлаш ишларига ҳам катта эътибор берилмоқда. Айни кунларда фабрикада хорижий фирмадан келтирилган ипларни уловчи ускуналар ўрнатила бошланди. Ўтган ойда ип ишлаб чиқариш режаси 100 фоизни ташкил этди.

Корхона маҳсулотларини сақлаш омборида тайёр маҳсулотлар узоқ туриб қолмаяпти. Улар сифати талабга тўла жавоб бераётганлиги учун харидорлар томонидан тез олиб кетилмоқда. Тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи пардозлаш фабрикаси май ойида харидорларга 11 миллион метр бежирим газлама етказиб берди. Натижада корхона ишчи-хизматчиларининг маошига барака кирди. Фабрика ишлаб чиқаришида ҳар бир тийин ҳисобда, айниқса хом ашёни тежашга эътибор кучли.

«Тоштўқимачи» ҳиссадорлик жамияти ёрлиғи билан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар бугун нафақат республикамизда, балки, унинг ташқарисида ҳам ўз харидорларига эга бўлмоқда. Ўтган йил натижаларига қарайдиган бўлсак, тошкентлик тўқимачилар 1 миллион 742 минг долларлик маҳсулот сотдилар. Бунда албатта хорижий давлатлар — Италия, Исландия, Испания билан тузилган икки томонлама фойдали шартномаларнинг самараси катта бўлди.

Ишлаб топилган валютанинг бир қисмига тараш машиналари учун жиҳозлар, химикатлар, энг асосийси ип фабрикаси учун ускуналар сотиб олинди. Швейцариядаги фирма билан зарур ускуналар сотиб олиш учун тузилган шартнома бўйича 800 минг доллар ўтказилди. Ҳозир италияликлар билан 40-артикулли калава учун шартномага имзо чекиш арафасида турилибди.

Хуллас, тошкентлик тўқимачилар тиниб-тинчишмаяпти. Корхона раҳбарияти кўп минг сонли ишчиларнинг намунали ишлаши учун барча шарт-шароитларни яратиб бермоқда.

Баҳодир ОРИПОВ.

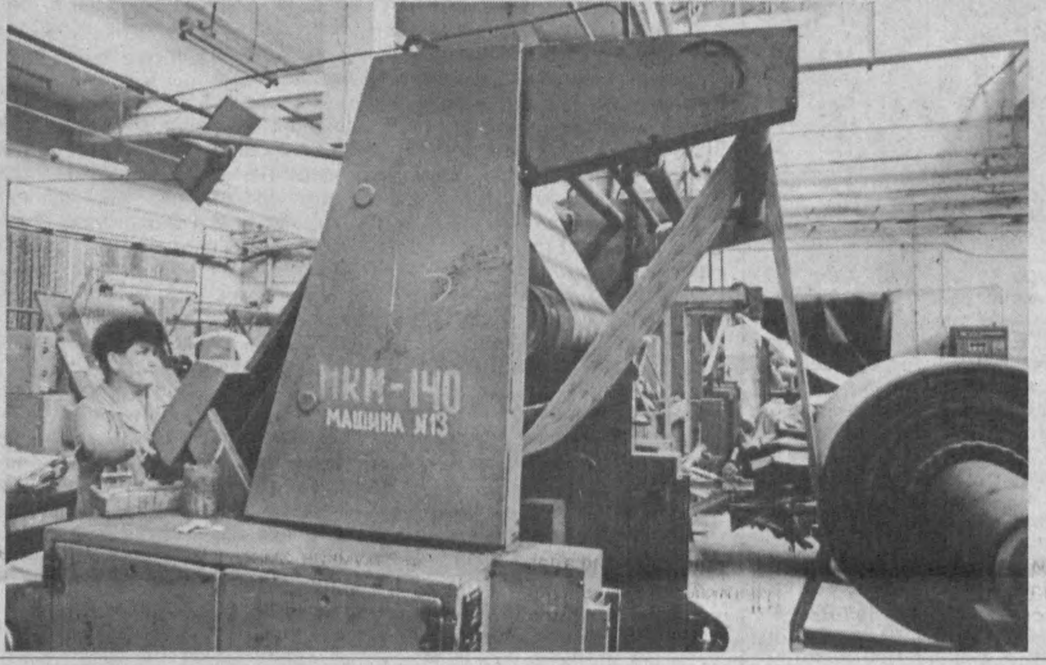

«Тоштўқимачи» ҳиссадорлик жамияти Яккасарой туманидаги йирик ишлаб чиқариш жамоаларидан биридир. Бу ерда меҳнат қилаётган тўқимачилар мамлакатимиз довруғини хорижий элларга ёйиш мақсадида рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқаришга муҳим эътибор беришмоқда. Улкан корхона цехларига ўрнатилаётган янги дастгоҳлар иш унумини ошириб, маҳсулот сифатини янада жозибали қилмоқда.

СУРАТДА: «Тоштўқимачи» ҳиссадорлик жамияти цехларига ўрнатилган замонавий дастгоҳлар.

Хусусий корхоналар фаолиятидан

ХАРИДОРГИР МАҲСУЛОТЛАР

Бугунги кунда туманда юзлаб қўшма ва хусусий корхоналар ишлаб турибди. Улар томонидан тайёрланаётган маҳсулотлар харидоргирлиги билан ажралиб туради. Улардан бири «Абдурашид» хусусий корхонасидир.

Ушбу корхонанинг ташкил этилганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Лекин у тайёрланаётган маҳсулотнинг сифатлилиги ва ўта кераклилиги билан мижозлар эътиборини қозонган. Корхонага ўз касбининг устаси бўлган Абдурашид Ваҳобов раҳбарлик қилмоқда.

— Биз уч турдаги маҳсулот тайёрлашга ихтисослашганмиз, — дейди бошлиқ. — Бу маҳсулотлар ойна, ғишт ва елимлардан иборатдир. Айниқса, корхонамиз томонидан тайёрланаётган ғишт маҳсулотларига харидорлар сони тобора ортиб бормоқда. Шуни ҳисобга олиб бу маҳсулот турини кўпроқ тайёрлашга ҳаракат қиляпмиз. Бир кунда уч смена давомида 60 минг дона ғишт ишлаб чиқаряпмиз. Бизга ғишт учун зарур бўлган хом ашёни Зангиота тумани етказиб беради. Хомашё узилишларига йўл қўймаслик учун ҳамкорларимиз билан ўзаро қатъий шартнома боғлаганмиз. Шунга кўра керакли маҳсулотлар корхонамизга мунтазам етказиб берилади.

Бугунги кунда ушбу корхонада 275 та ишчи меҳнат қиляпти. Уларнинг ойлик маошлари ҳам яхши. Ўртача 4-5 минг сўмни ташкил этади. Ишчиларга қулай шароитлар яратиш ҳамиша мутасаддиларнинг диққат эътиборида. Масалан, уларга 50 фоиз миқдорида тушлик овқат ҳақи тўланади. Ишчилар махсус кийимлар билан таъминланадилар. Уларга ҳар куни бепул сут берилади.

— Ҳозир ҳамма жойда бўлгани каби корхонамизда ҳам Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг беш йиллик байрамига катта тайёргарлик кетмоқда. Мақсадимиз бу қутлуғ айёмгача корхона ҳудудини ободонлаштириш, шунингдек ишчиларимизни ўзига хос совғалар билан тақдирлашдан иборат. Байрам кунлари ҳаммамиз туманимиз марказида ўтказиладиган тантаналарда қатнашиш учун эрталабдан Тўқимачилар маданият саройи ҳудудига йиғиламиз.

Комил МУХТОРОВ.

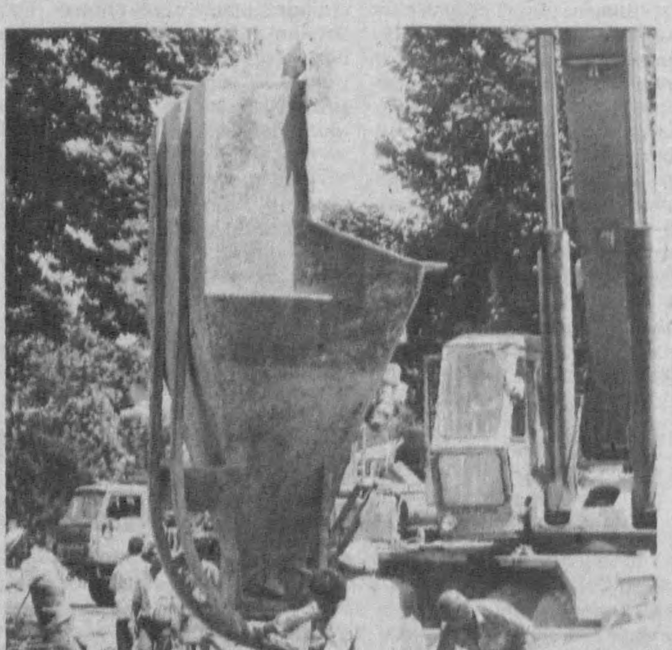

Туманда Мустақиллик байрамининг беш йиллиги олдидан кенг кўламда ободонлаштириш ишлари олиб борилмоқда, ҳамма ерда орасталик ўрнатишга қарор қилинган.

СУРАТДА: туманда кенг кўламда олиб борилаётган ободонлаштириш ишларидан бир лавҳа.

. Рустам Шарипов олган суратлар.

Иш билан бандлик

ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯГА ЭЪТИБОР

Туман бандлик хизмати бир неча йилдан бери зиммасига юклатилган вазифаларни баҳоли қудрат уддалаб келмоқда. Айниқса яккасаройликларни иш билан банд этиш, касбини ўзгартирмоқчи ёхуд малакасини оширмоқчи бўлган фуқароларни қайта ўқитиш, янги касбларга ўргатиш, муддатидан олдин нафақага чиқариш, ўзига иш топа олмаётган фуқароларга ишсизлик мақоми бериш ва ҳоказолар билан мунтазам машғул.

Бандлик хизмати раҳбари Маъмура Азизованинг таъкидлашича, кейинги вақтда фуқаролар бирон янги ишга жойлашишдан аввал янги ва замонавий касбларни ўзлаштиришга уринмоқдалар. Бухгалтерлик, компьютер операторлиги, тикувчи-бичувчи ва шунга ўхшаш маданий-маиший хизмат соҳаларига қизиқиш катта.

Маълум бўлишича, йил бошидан бери бандлик хизматига 580 нафар фуқаро ишга жойлашиш масаласида мурожаат этган бўлса, шундан 423 нафари ишга қабул қилинган. 64 фуқаро эса касб ўрганиш, қайта ўқишга мурожаат этиб, ҳозирда улардан 54 нафари ўқимоқда. 14 фуқаро муддатидан илгари нафақага кузатилган, 108 фуқарога ишсизлик мақоми берилган.

Кейинги вақтларда бандлик хизмати мавжуд 17 та маҳалла билан ҳамжиҳатликда иш олиб бориб, вақтинча ишсиз юрган йигит-қизларни иш билан таъминлашга ҳаракат қилмоқда. Май ойининг ўзида шундай ёшлардан 286 нафарига ҳуқуқий маслаҳат берилиб, 109 нафари эса ишга йўлланма олган.

— Асосан бўш иш ўринлари саноат, қурилиш, турар жой ва маиший хизмат кўрсатиш шохобчаларида мавжуд, — дейди раҳбар. — Агар апрель ойини кўрадиган бўлсак, саноатда 396 та, шундан 374 таси ишчилар, 12 таси муҳандис-техник ходимлар ва хизматчи иш ўринларидир. Қурилишда эса 546 та бўш иш ўрни мавжуд бўлса, шундан 535 нафари ишчилар, 11 нафари муҳандислар учун мўлжалланган. Албатта бу рақамлар тез-тез ўзгариб туради. Шундан бўлса керак, тадбиркорлик билан иш олиб бориш, қўшма ва кичик корхоналар ташкил этиш, айрим корхоналарни давлат тасарруфидан чиқариш кутилган натижалар салмоғини оширмоқда. Ўтган ойда бандлик хизматига 1262 корхона бўш иш ўринлари (вакансия) йўқлиги ҳақида маълумот берган. Бу ҳам ўз навбатида корхона ва ташкилотларда бирмунча имтиёзлар ёки маошга боғлиқ муаммолар ижобий ҳал этилаётганидан дарак беради.

Чиндан ҳам бандлик хизмати мутасаддиларининг саъй-ҳаракатлари билан ишсиз фуқароларни ижтимоий муҳофаза қилишда яхши кўрсаткичларга эришилмоқда. Шу йилнинг май ойида ўтказилган «Бўш ишчи ўринлар, ўқиш жойлар ва вакант ўринлар» ярмаркаси ҳам кўп самара берди. Тумандаги 87 та йирик корхона, 15 та мактабдан 9-11-синф ўқувчилари (жами 1100 нафар) мазкур ярмаркада иштирок этиб, касб-ҳунарга оид фойдали маслаҳатлар олдилар. Маҳалла фаоллари ҳам бу тадбирда иштирок этишди.

— Ҳозирги кунда бозор иқтисодиётининг талаб ва таклифлари асосида ишлаш керак, — дейди Маъмура Азизова. — Муҳими, ҳар биримиз бозордан ўз ўрнимизни топишга интилишимиз зарур. Энди аввалги тузум, аввалги чеклашлар йўқ. Фуқаро ўзи хоҳлаган соҳада, ҳудудда, қолаверса, мамлакатда меҳнат қилиш ҳуқуқига эга. Эркинлик ва мустақиллик, бу бизнинг энг буюк имкониятларимиздир.

Зоир ТУРСУНОВ.

Туманлар йўқламаси: ЯККАСАРОЙ

ЯНГИ ИСТЕЪДОДЛАР КАШФ ЭТИЛДИ

Юртимиз туман, шаҳар ва вилоятларида Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига бағишланган «Ўзбекистон — Ватаним маним» мавзуидаги қўшиқлар кўрик-танловининг саралаш босқичи муваффақиятли якунланди.

Танловнинг барча иштирокчилари ўз иқтидорларини тўла намойиш этишга ҳаракат қилишди. Шунингдек танловнинг юқори савияда ўтишида ҳамда қатнашчилар ижросини таҳлил этиш, саралашда таниқли санъат арбоблари, бастакорлар, қўшиқчи-шоирларнинг ҳам хизматлари катта бўлди.

Барча қатори танлов шаҳримизнинг Яккасарой туманида ҳам муваффақиятли ўтиб, бу ерда ўзига хос янги-янги истеъдодлар кашф этилди. Тўқимачилар маданият саройида бўлиб ўтган ҳисобот концертида билим даргоҳлари, мактабгача тарбия муассасалари, маданият уйлари, ҳарбий қисмлар, меҳнат жамоаларидан келган истеъдодлар ўз дастурларини намойиш этишди.

— Танловнинг аҳамиятли томони шундаки, у биринчидан қўшиқлар орқали она-Ватанга муҳаббат, уни кўз қорачиғидек асраш, улуғлаш, истиқлолимизни мустаҳкамлаш каби ғояларни тараннум этиши билан маънавиятимизни юксалтиришга хизмат қилса, — дейди туман маданият ишлари бўлими мудири Мирзатилла Мирзараимов. — Иккинчидан, танловда қатнашиш истагини билдирган жамоаларнинг кўплиги бизни хурсанд қилди. Биз улар орасидан юртимизни мадҳ этувчи энг сара қўшиқ ижрочиларини танлаб олдик.

Кўрикда 60 га яқин қўшиқлар турли тилларда янгради. Биринчи ўрин Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг хор жамоасига насиб этди. У «Истиқлол» қўшиғи учун шаҳар миқёсида ўтказилган кўрик-танловда иштирок этди. Шунингдек иккинчи ва учинчи ўринни эгаллаган иштирокчилар ҳам шаҳар кўригида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритган эдилар.

Мурод ОРТИҚОВ.

Республика қўғирчоқ театри жажжи кичкинтойларнинг севимли масканидир. Бу ерда кўрсатилаётган томошалар ёш авлодни баркамол инсонлар қилиб етиштиришда муҳим роль ўйнамоқда.

СУРАТДА: республика қўғирчоқ театри биносининг кўриниши.

РАҚАМЛАР ТИЛИ БИЛАН

- Туман 1932 йилда ташкил топган бўлиб, ҳозирда унинг умумий майдони 1433 гектарни ташкил этади.
- Туманда 120 минг аҳоли истиқомат қилади. Улар 70 дан ортиқ миллат вакиллари бўлиб, 17 та маҳаллага жойлашишган.
- Бугунги кунда корхоналар сони 23 тани ташкил этади. Улар орасида энг йириклари «Тоштўқимачи», «Тоштўқимачимаш», «Садаф», «Элдор» кабилардир. Бу ишлаб чиқаришлардан 15 таси ҳиссадорлик жамияти таркибида фаолият кўрсатмоқда.
- Хусусий, қўшма корхоналар сони жами 2855 тадан ошиб кетди. Улар ёрдамида йил мобайнида 1,5 миллион сўмлик кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқарилмоқда.
- Ҳозир туманда 3 та олий ўқув юрти, 16 та мактаб, 9 та поликлиника, 8 та касалхона ишлаб турибди.
- Бугунги кунда 358 та иншоот давлат тасарруфидан чиқарилиб, хусусийлаштирилган. Уларнинг 69 фоизи савдо нуқталари, маиший хизмат уйлари, умумий овқатланиш корхоналаридир.
- Туманда 2 та бозор фаолият кўрсатмоқда. Улар жумласига «Тезиков» ва «Аския» бозорларини киритиш мумкин.

Туманда уй-жой ва болалар муассасалари қурилишига катта эътибор берилмоқда. Бунинг биргина мисоли сифатида Баранов кўчасида бунёд этилаётган иккита турар жой биноси қурилишини келтиришимиз мумкин.

Бу ерда бунёдкорлик ишларини «Сифат» ҳиссадорлик жамияти қурувчилари олиб боришмоқда. Беш қаватдан иборат бу биноларнинг ҳар бирига 32 тадан оила жойлашади. Қурилиш ишлари йил охиригача якунланади.

Туманнинг Волгоград кўчасида эса 1400 ўринли янги мактаб биноси қад

Қурилиш майдонларида

БУНЁДКОРЛАР ЕНГ ШИМАРИШДИ

кўтармоқда. Қурилишга 159-трест бош пудратчи этиб тайинланган.

— Бунёдкорлик ишларини йил бошида бошлаган эдик, — дейди трест бош муҳандиси Саидлатиф Сайидазизов. — Ушбу мактаб қурилишига жалб этилган қурувчилар тиним билмай ишлашяпти. Чунки оралиқ муддат яқин. Бино 1 — сентябрь кунигача фойдаланишга топширилиши керак.

Шунингдек, Бобур даҳасида қад кўтараётган тўрт қаватли 24 оилага мўлжалланган бино ҳам Мустақиллик байрами тантаналари арафасида кўчиб келувчиларни қабул қилади.

Мақсад ОДИЛОВ.

Маҳалла — жамият таянчи

КЎЗ ТЕГМАСИН

Маҳалламизда салкам 10 минг киши истиқомат қилади. Уларнинг бугуни ва эртаси айнан шу маҳалладан бошланади. Буни яхши тушунган маҳалладошлар ободончилик йўлида ибратли ишларни амалга оширишмоқда.

Айниқса, бу тадбир Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг беш йиллигига тайёргарлик доирасида ўтаётганлиги диққатга молик.

Яқинда туман ҳокимлиги кўмагида маҳалланинг янги гузари қурилиб, фойдаланишга топширилди. Гузарда маҳалла қўмитаси идораси, чойхона ва маиший хизмат хоналари ўз фаолиятини бошлаб юборди. Яқин кунларда бу ерда новвойхона, сартарошхона ҳам иш бошлайди.

Кейинги икки йил мобайнида маҳалла атрофиға салкам 3000 тупга яқин мевали ва манзарали дарахт кўчатлари экилди. Кўчалар асфальтланиб ободонлаштирилди. Ҳозирда маҳалламиз ҳудудини кесиб ўтган Ҳамза Умаров кўчасида кенг ҳажмдаги таъмирлаш ишлари олиб борилмоқда. Агар бу йўл қўлдан чиқарилса «Қушбеги» ва «Бошлиқ» маҳаллалари аҳолиси учун транспорт воситасидан фойдаланишда катта қулайлик яратилган бўлур эди. Чунки айнан шу йўлдан 69 ва 135 автобуслари қатнайди.

Маҳаллада аҳоли ижтимоий ҳимоясига ҳам кенг ўрин берилмоқда. «Кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам кўрсатиш тўғрисида»ги Фармонга амал қилиб ҳудудимизда яшаб келаётган ночор ва кўп болали оилаларга моддий кўмак бериб келяпмиз. Шу кунгача салкам 1,5 минг кишига ёрдам кўрсатилди.

Маҳалламиз фаоллари 15 кишидан иборат. Улар орасида катта обрўга эга бўлган Ш.Алишев, Й.Ҳожимуротов, Қ.Қорабоев, В.Орипов, О.Аҳмедов, Т.Кузнецова, Э.Рўзиқулов, Б.Абдураҳмонов кабилар бор. Улар маҳаллада ўтадиган барча тадбирларга бош-қош бўлиб келишяпти.

Маҳалладошларимиз Наврўз, 9 Май байрамларини кўтаринки руҳ билан ўтказишди. Ўйлаймизки Мустақиллигимизнинг 5 йиллик тантаналари ҳам ўзига хос тайёргарлик билан зўр шод-ҳуррамликда нишонланади. Маҳалла аҳлининг жипслиги, ҳамжиҳатлиги ва дўстона муносабатларига кўз тегмасин.

Обид ТОЛИПОВ.
«Қушбеги» маҳалласи оқсоқоли.

Ёзнинг ана шундай иссиқ кунларида ҳовузларда чўмилиш нақадар роҳатбахш! Туманда болаларнинг ёзги таътилини кўнгилдагидек ўтказишга катта аҳамият берилмоқда. Ушбу суратдаги тасвирлар фикримиз далилидир.

Рустам Шарипов олган суратлар.

Баъзан у ёки бу иборани ишлатишга ишлатамиз-у лекин уни тўғри қўллаяпмизми, йўқми, сира ўйлаб кўрмаймиз. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Атамашунослик қўмитаси бу борада кўпгина салмоқли ишларни амалга оширмоқда. Қўмита раисининг ўринбосари Ҳабибулла БЕКТЕМИРОВ шундай ҳикоя қилади:

«Давлат тили ҳақида»ги қонун — амалда

ҲАММАСИ ЎЗИМИЗГА БОҒЛИҚ

— Бизнинг асосий фаолиятимиз Низомда белгиланганидек, ўзбек атамашунослигига оид ишларни марказлаштирувчи, атамаларни тартибга солишни мувофиқлаштирувчи, илмий-амалий тавсиялар берувчи қўмита ҳисобланади. Шунга кўра бажарган ишларимиз нималардан иборат, ҳозир нималар қиляпмиз?

Атамаларни тартибга солиш ҳамда танлаш жуда мураккаб вазифа саналади. Бу юмушни бир ёки иккита мутахассис ҳал этиши мумкин эмас. Шунинг учун кенг жамоатчилик, олимлар фикрига таяниб, турли конференциялар ўтказиш, уларни муҳокама қилиш жараёнида муайян тавсиялар ишлаб чиқиш мумкин бўлади.

Атамақўмда ишлаб чиқилган «Русча-байналмилал ўзлашмаларга ўзбекча муқобил танлаш принциплари» ва яқинда «Атамақўм Ахбороти»да нашр этилган «Термин танлаш мезонлари» (А. Ҳожиев раҳбарлигида) худди шундай ишларнинг самарасидир.

— Кейинги пайтларда тилимизга хос бўлмаган айрим сўзларни ноўрин қўллаш ҳолатлари ҳам учраб турибди. Бунга сиз қандай муносабат билдирасиз?

— Русча-байналмилал ўзлашмаларга ўзбекча муқобил топиш ўта мураккаб, етти ўлчаб бир кесадиган нозик масала. Чунки тилимизга узоқ вақт мобайнида кўпдан-кўп русча-байналмилал сўзлар, атамалар кириб келган. Уларнинг катта қисми тилимизга ўзлашиб, ўз луғат бойлигимизга, лисоний мулкимизга айланган. Лекин ўзлашмаларнинг муайян қисми она тилимизда муқобили бўлгани ҳолда ҳам мажбуран киритилган ва натижада кўплаб ўзбекча атамалар, сўзлар эскирганлари қаторига ўтиб қолган. Русча-байналмилал сўзларга ўзбекча муқобил топиш ҳақида гап борганда худди шу тоифадаги сўзларни тиклаш ёки ўз тилимиз имкониятлари атрофида уларга муқобил сўз ясаш масаласи назарда тутилади.

— Ўқув дарсликларида, илмий адабиётларда учраб турувчи баъзи нуқсонлар ҳақида ҳам фикрингизни билмоқчи эдик.

— Маълумки, дарслик ва қўлланмалар, илмий асарлар матнида, расмий ҳужжатларда қўлланган атамалар пухта ишланган, турли нуқсонлардан холи бўлмоғи лозим. Фан соҳаларига оид луғатларда, ўқув қўлланмалари ҳамда дарсликларда муайян бир атаманинг хилма хил ишлатилиши, айниқса русча-байналмилал ўзлашмаларга ўзбек тилида топилган муқобилларнинг ҳар хиллиги атамалар қўлланишида чалкашликлар келтириб чиқарадиган сабаблардандир.

Бундай ўзлашмаларга ўзбекча муқобил топиш ҳаракати тилимизга давлат мақоми берилиши жараёни билан кенг тус олганди. Давлат тили ҳақидаги қонун лойиҳалари муҳокамалари жараёнида ва қонун қабул қилинган дастлабки йилларда русча-байналмилал ўзлашмаларга ўзбекча муқобил излаб топиш шунчалик кучайдики, бу ишга тилшуносликка, терминологияга умуман алоқаси бўлмаган кишилар ҳам «киришиб» кетдилар. Бунинг натижасида матбуотда, оммавий ахборот воситаларида тилимиз қонун-қоидаларига мос келмайдиган, русча-байналмилал ўзлашма англатган маънони бериш у ёқда турсин, ҳатто унинг маъносига зид бўлган атамалар топила бошланди. Аксар ҳолларда халқимиз учун тушунарли бўлмаган сунъий атамалар, илгари тилимизда умуман ишлатилмаган арабча-форсча сўзлар қўлланиши авж олди.

Ўзлашма атамалар ҳақида кўпроқ тўхталганимиз боиси шуки, «Давлат тили ҳақида»ги қонунни амалга жорий этиш ишининг ҳамма жараёнида бу муаммога дуч келинади. Ўқиш-ўқитиш, иш юритиш, дарсликлар яратиш, илм-фанда ҳам бундай сўз ва атамаларни четлаб ўтиш мумкин эмас. Бундай ўзлашмаларнинг ҳаммасини ҳам ўзбекчалаштириб бўлмайди. Шунинг учун улар тилимизда ўзлашма тарзида қўлланаверади ва ўзи англатган тушунчани ўзбек тилида ҳам бераверади. Тилимиздаги институт, аэропорт, газета, ядро, академия каби кўплаб сўзларга бошқача муқобил топишга уриниш беҳудалигини ҳаётнинг ўзи тасдиқлади.

— Қўмитада ана шу ишларнинг тартибга солиниши қандай йўлга қўйилган?

— Атамашунослик қўмитасининг таркибида жамоатчилик асосида ишлайдиган 19 та бўлим ва шўъбалар мавжуд. Уларга Ўзбекистоннинг йирик олимлари, академиклар, мухбир аъзолар, фан докторлари раҳбарлик қилиб келади. Айтайлик, тиббиёт терминлари бўйича машҳур олим жуда кўп луғатлар нашр этган академик Ёркин Тўрақулов, физика терминларини тартибга солишни эса атоқли олим Раҳим Бекжонов бошқаради. Ер ҳақидаги фанлар терминлари бўйича Обид Акромхўжаев иш олиб бормоқда ва ҳоказо. Бир сўз билан айтганда атамаларни танлаш бевосита мутахассис олимлар ҳамда тилшунослар билан ҳамкорликда амалга ошириляпти.

Ҳозирги вақтда ўзбек тилига бозор иқтисодиёти муносабати билан кўплаб шу соҳага оид термин-атамалар кириб келмоқда. Буларнинг аксари байналмилал сўзлар сифатида қабул қилинмоқда, бир қисми эса ўзбек тилига таржима қилинмоқда. Шуларни назарда тутиб Атамақўм бундай сўзларни тўплаб муҳокамага тайёрламоқда. Шу йил кузда иқтисодчи олимлар, мутахассислар, тилшунослар, атамашунослар иштирокида илмий-амалий конференция ўтказишни режалаштириб қўйдик. Унда қабул қилинган фикрлар асосида бозор иқтисодиётига оид атамаларни танлаш бўйича тавсияларни ишлаб чиқади ва уни Олий Мажлис қўмитаси муҳокамасига тақдим этади.

— Ҳабибулла ака, Республика Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасидаги маъмурий ҳудудий бирликлар, аҳоли пунктлари, ташкилотлар ва бошқа топонимик объектларнинг номларини тартибга солиш тўғрисидаги» яқинда қабул қилган қарори ҳақида нималар дея оласиз?

— Бу ишда шаҳар, туман ҳокимликларидаги топонимия комиссиялари жадал суратда фаоллик кўрсатишлари зарур. Қарор жуда ўз вақтида эълон қилинди. Айтиш мумкинки, у Ўзбекистоннинг бутун ҳудудидаги географик объектлар номини тартибга солишда муҳим аҳамият касб этади ва йўлланма бўлади.

Суҳбатдош
Назокат УСМОНОВА.

«Ўқитувчи» нашриёти филология фанлари докторлари, профессорлар Шавкат Раҳматуллаев ва Азим Ҳожиевларнинг янги алифбо асосидаги «Ўзбек тилининг имло луғати» китобини чоп этди.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Тилшунослик институти илмий кенгаши томонидан нашрга тавсия этилган бу луғат Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йил 24 августда тасдиқлаган «Ўзбек тилининг асосий имло қоидалари» асосида тузилган.

Китоб икки қисмдан иборат бўлиб, унинг биринчи қисмидан ўзбек тили асосий имло қоидаларининг матни ўрин олган. Бунда унлилар имлоси, ундошлар имлоси, асос ва қўшимчалар имлоси, қўшиб ёзиш, чизиқча билан ёзиш, ажратиб ёзиш, бош ҳарфлар имлоси ҳамда кўчиришга оид қоидалар баён қилинган. Китобнинг иккинчи қисми луғатдан иборат.

Янги китоблар

МУҲИМ ҚЎЛЛАНМА

Янги луғат ҳозирги ўзбек адабий тилидаги сўзларнинг маълум бир қисмини қамраб олган. Унга ҳаммаси бўлиб 14 мингдан ортиқ сўз киритилган. Луғатга сўзлар танлашда икки жилдли «Ўзбек тилининг изоҳли луғати», ҳозирга қадар нашр этилган имло луғатлари ва даврий матбуот лексикасига таянилган.

Луғатга, асосан, ҳозирги ўзбек тилида қўлланиладиган ва ёзилишида хатога йўл қўйилиши мумкин бўлган туб сўзлар киритилган. Шунинг билан бир қаторда имлосида баъзи қийин ҳолатлар — чалкашлик, ҳар хиллик юз бериши мумкин бўлган ясама сўзлар ҳам луғатдан ўрин олган. Дарҳақиқат луғатда — лик ва — «лиқ» қўшимчалари билан ясалган «борлик» (мавжудлик) — «борлиқ» (коинот), «бўшлик» (заифлик) — «бўшлиқ» (жой), «оталик» (оталик қилмоқ) — «оталиқ» (оталиққа олмоқ), «оқлик» (белги оти) — «оқлиқ» (сут-қатиқ), «оғалик» (акалик) — «оғалиқ» (амал) сингари сўзларнинг берилганлиги айни муддао бўлган.

Ҳозирги ўзбек тилида икки хил шаклда ёзиладиган сўзлар мавжуддир. Бундай сўзлар алифбо сирасида кетма-кет бўлмай, турли ўринларда келса, луғатда улар икки мартадан ёнма-ён тарзда қайд этилган: «адаб» ва «одоб», «одоб» ва «адаб», «набира» ва «невара», «невара» ва «набира» сингари.

Тилимизда яна шундай сўзлар борки, булар икки хил — тўлиқ ва қисқа таркибда ишлатилади. Луғатда бундай сўзлар қавслар ёрдамида кўрсатилган: «доим»(о), «гадо»(й), «гар»(агар), «обрў»(й), «подшо»(ҳ), «шояд»(ки) каби.

Тилимизнинг луғат таркибида бир-бирига яқин талаффуз қилинадиган, лекин ҳар хил ёзиладиган, маъноси бошқа-бошқа бўлган қатор сўзлар бор. Луғатда шундай сўзларнинг қисқача маъноси қавс ичида баён қилиб берилган. Буларга «асил» (тоза), «асл» (туб), «бал» (базм), «балл» (ўлчов); «азим» (катта), «азм» (қарор), «амир» (подшо), «амр» (фармон); «абзал» (от абзали», «афзал» (ортиқча); «аҳил» (иноқ), «аҳл» (илм аҳли); «адил» (тик), «адл» (адолат) сўзларини мисол қилиб келтириш мумкин.

Аввалги имло луғатларида биринчи қисми чиқиш келишигида, иккинчи қисми жўналиш келишигида келган «кундан-кунга», «йилдан-йилга», «томдан-томга» сингари сўзлар чизиқча билан ажратилиб ёзиларди. Энди янги имло қоидасига мувофиқ бундай сўзлар чизиқчасиз ёзилади.

Шу вақтга қадар амал қилиб келинаётган имло қоидаларига кўра жуфт сўз қисмлари орасида — у (-ю) келса, чизиқча қўйилмасди: «еру осмон», «дўсту душман», «ёшу қари», «қўю қўзи», «кечаю кундуз» сингари. Бундан буён янги алифбога мўлжалланган имло қоидаларига биноан юқоридаги каби сўзларда — у — (ю) боғловчисидан олдин чизиқча қўйилади ва жуфт сўз қисмлари ажратиб ёзилади. Луғатда бундай сўзлардан «тун-у кун», «ер-у осмон» — каби.

Ўзбек тилига давлат мақоми берилгандан кейин ва айниқса республикамиз мустақилликка эришгандан сўнг тилимизнинг ички имкониятлари асосида кўплаб янги сўзлар яратилди. Шундай сўзлардан «юртбоши», «юртсевар», «юртпарвар», «дармондори», «шоҳбекат», «шоҳкўча», «йўриқнома», «мафкурачилик», «рақобатбардош», «ҳамраис», «ҳиссадорлик», «ҳудудий» сингариларнинг луғатга киритилганлиги қўлланманинг қимматини янада оширган. Шунингдек, бир вақтлар асоссиз равишда истеъмолдан чиқариб юборилган, лекин ҳозирги вақтда қайта тикланган «мавзе», «даҳа», «кашшоф», «шатранж», «сармоя», «девон», «бўнак», «заҳира», «муҳандис», «ширкат» каби сўзлар ҳам луғатдан жой олган.

Тилимиз луғат таркибининг бойишида бошқа тиллардан ўзлаштирилган сўзлар ҳам алоҳида аҳамият касб этади. Кейинги даврларда тилимизга бир қанча янги сўзлар кириб келди. Луғатда бу каби сўзлардан «магистр», «биржа», «бартер», «бизнес», «акция», «бакалавр», «брокер», «тест», «фермер», «бизнесмен», «лицей», «вексель» сингарилар ҳам қайд қилинган ва ёзилиши кўрсатилган.

Маълумки, янги алифбода «ё, ю, я» ҳарфлари йўқ. Таркибида мазкур ҳарфлар бўлган сўзлар энди ҳар хил тарзда ёзилади. Чунончи, улар икки товушни кўрсатганида икки ҳарф билан «ён — йон», «ёмғир — йомғир», «ёдгор — йодгор», «юк — йук», «юксак — йуксак» каби ёзилади.

Янги алифбода кирилл ёзувидаги «ц» ҳарфи ишлатилмайди. «Ц» ҳарфи ўрнига сўз бошида, сўз охирида, шунингдек олд қўшимчадан кейин ва ундошдан кейин с ёзилади. «Цемент», сўзи «семент», «центнер» — «сентнер», «кварц» — «кварс» қўлланилади. Бошқа ҳолларда эса унлидан кейин «тс» ёзилади. «Конституция» — конститутсийа», «оппозиция» — «оппозитсийа» каби.

Жорий этилаётган янги алифбомизда айириш (ъ) ва юмшатиш (ь) белгилари қўлланилмайди. Юмшатиш белгиси ўзидан олдинги ундошнинг юмшоқлигини кўрсатганида ёзувда ифода қилинмайди: «альбом — албом», «мебель — мебел», «почтальон — почталйон» сингари.

Айириш белгиси рус тилидан ўзлаштирилган сўзларда ёзилмайди, бу белгидан кейин келган «ё», «ю» ҳарфлари ўрнига «йе», «йу» ҳарфлари ёзилади: «разъезд — разйезд», «съезд — сйезд». Арабча сўзларда айириш белгиси тутуқ белгиси билан алмаштирилади ва «маъно — ма,но», «шеър — ше,р», «лаъват — ла,ват» тарзида ёзилади.

Биз юқорида янги имло луғати ҳақида баъзи бир фикрларни баён қилдик. Ҳали янги алифбога тўлиқ ўтилмаганлиги туфайли мақолада келтирилган ҳарфлар ва луғатдан олинган мисоллар амалдаги ёзувда — кирилл ёзувида берилди. Шу ўринда янги имло қоидаларига лотин ҳарфларига асосланган ёзувда амал қилинишлигини газетхонларга яна бир бор эслатиб ўтмоқчимиз.

Лотин ёзувига асосланган ўзбек алифбоси ва янги имло қоидаларига мос ҳолда тузилган «Ўзбек тилининг имло луғати» қўлланмаси кенг китобхонлар оммасига мўлжалланган. Ушбу қўлланма янги алифбо бўйича халқимизнинг саводхонлигини оширишда муҳим аҳамият касб этади.

Носиржон ОХУНОВ,
филология фанлари номзоди, доцент.

Саксонинчи йилларнинг ўрталари эди. Онам — тилшунос олима, доцент Гулшод Муҳаммаджонова Тошкент Давлат маданият институтида ўзбек тилидан дарс берар эдилар. Бир куни онам ишдан уйга жуда хомуш келдилар. «Кафедрамиз қисқарар эмиш», дедилар маъюс.

Билмадим, ўз соҳаларини жуда яхши кўрганликлари учунми ёки ориятданми бошқа фандан дарс беришни хоҳламадилар. Чунончи у киши тарихчи-филолог бўлиб, тарих ва адабиёт фанларидан дарс беришлари мумкин эди. Бошқа кафедраларга ўтиб ишлашни ўзларига эп кўрмадилар. Бир ой мунтазам вазирликдан вазирликка, институтдан институтга қатнайвериб чарчаган онам охири юқорига чиқишга мажбур бўлган эдилар. Улар онамнинг ўзбек тили институт талабалари учун зарурлигини куйиб-пишиб гапирганларини эшитиб бўлгач, «Кафедрангиз тўғри қисқарибди. Москва маданият институтида ҳам рус тили фани ўқитилмас экан, демак бизнинг маданият институтимизда ҳам ўзбек тили фани ўқитилиши керак эмас. «Қонунда бу нарса йўқ», деб жавоб берган экан.

Онам бизнинг талабаларимизнинг, мактаб ўқувчиларимизнинг ўқиш шароити билан Россиядаги мактаб ўқувчиларининг шароити бир хил эмаслигини, институтга кираётган талабанинг катта фоизи тил жиҳатдан анча оқсоқлигини тушунтиришга уринганлари зое кетган...

Ҳозирги пайтда она тилимиз ўз Ватанида қадрини топаётганлигини кўриб, нима учундир онамнинг ўша пайтдаги азоблари эсимга тушади. Давлатимизнинг, раҳбариятимизнинг она тилимизга бўлган эътибори, ғамхўрлигини кўриб, онам руҳлари шод бўлаётгандир, деб ўзимга таскин бераман.

Мен Тошкент Педиатрия тиббиёти институтига ишга кирган куним онамларнинг ишини давом эттириб, болаларга ўзбек тилидан дарс бераётганимдан жуда шодландим.

Ўзбек тили таълимини такомиллаштириш, она тили тиббиёт

Нуқтаи назар

НАВОИЙНИНГ НАЗМИ ИЛА ҚАНОТ БОҒЛАГАН

институтларида ўқитилишининг ўзига хос муаммоларини ҳал қилишда тилчи олимларимиз ўз улушларини қўшиб келмоқдалар. Болалар тиббиёти институтидаги русийзабон талабалар учун доцент Машҳура Туропова ва катта ўқитувчи Дилбар Аҳмедовалар томонидан тузилган уч қисмдан иборат қўлланмадан нафақат бизнинг институт, балки ТошПТИ ва бошқа кўплаб тиббиёт билим юртлари талабалари баҳраманд бўлмоқдалар. Олимларнинг тил муаммоларига, услубиётга оид тажрибалари оммалаштирилиб, мунтазам равишда институтнинг «Педиатр» кўп нусхали газетасида, илмий тўпламларда нашр қилиниб келмоқда. Минг бора шукрки, институтимиз раҳбарияти ҳар бир яхши иш, таклиф учун жон-жаҳди билан курашувчи инсонлардир. Балки шунинг учун ҳам бизнинг олий ўқув даргоҳимизда бошқа тиббиёт соҳасидаги институтлар орасида биринчи бўлиб, «Бадиий тиббий тарбия ва ўзбек тилида иш юритиш» курси киритилиб ва ўқитила бошланди. Бу янгилик узоқни кўзлаб қилинган иш бўлиб, қадриятларимиз, меросимиз, анъаналаримизга қайтишнинг ўзига хос кўринишидир. Чунки курс режасида Қуръони карим, ҳадислар, халқ оғзаки ижоди, мумтоз адабиётлардан то ҳозирги куннинг бадиий асарларигача бўлган намуналарда тиббиётга оид мавзу қамраб олингандир. Бу бўлажак болалар шифокорларининг дунёқарашларини кенгайтирибгина қолмай, балки ўз соҳаларига чуқурроқ кириб бориш учун хизмат қилади. Чунки шарқ табибларининг кўпгина тиббий асарлари шеърий, бадиий йўл билан битилган. Абу Али ибн Синонинг уржузалари, Алишер Навоийнинг «Маҳбуб — ул қулуб» асарида бир боб, Кайковуснинг «Қобусномаси»да бир боб тиббиётга бағишлангандир. Бу асарларни талабалар айнан 6-босқичда ўқишлари, бу босқичда ўзбек тили ва адабиёти фани учун такроргина бўлиб қолмай, шу билан бирга ўзбек тилида иш юритиш ҳужжатлари билан танишиш, талабаларни институтни битириб янги ишга келган жойида ҳужжат юритишда ҳам эсанкиратиб қўймайди. «Бадиий тиббий тарбия ва ўзбек тилида иш юритиш» курсида талабалар нафақат ариза, ишончнома, маълумотнома, билдиришнома, мажлис баёни ва шу каби умумий ҳужжатлар, балки касаллик тарихи, касаллик варақалари каби шифокорлар энди фақат ўзбек тилида тўлдириши керак бўлган, ўзларининг соҳалари учун ниҳоятда зарур қоғозлар ёзишни ҳам ўрганмоқдалар. Тиббиёт соҳаси асли адабиёт фани билан чамбарчас боғлиқдир. Агар биз бу икки сўзнинг асосини қолдирсак, одобли тиббиёт бирикмасини ҳосил қиламиз. Демак, янги босқич одобли, саводли, тил ва адабиётни билувчи тиббиёт ходимларини етиштириб беришда хизмат қилар экан.

Институтимизда ўзбек тилини билмайдиган ўқитувчиларнинг ўзи йўқ. Рус тилида сўзлашувчи муаллимлар ва бошқа ходимларнинг кўпчилиги ўзбек тилини ўргатувчи махсус курсларда таҳсил кўрганлар ва ўқимоқдалар. Институт кафедра ва клиникаларида бундай курслар мунтазам равишда ташкил қилиб келинмоқда. Институт раҳбарияти саъй-ҳаракати туфайли она тилида турли қизиқарли тадбир ва кечалар уюштирилмоқда. Бу оммавий равишда театрларга бориш, қизиқарли кечалар ўтказиш ва бошқа тадбирлардир. Яқинда Саид Аҳмаднинг 70 йиллик таваллуди арафасида институт талабаларининг муаллифнинг «Уфқ» спектакли премьераси томошаси; «Истиқлол фидойилари» деб номланган ва қатағон бўлган шоирлар ва ёзувчилар ижодига бағишланган адабий кеча ҳам бунинг яққол мисолидир. ТошПТИ қошида педиатр — ижодкорларни бирлаштириб турувчи «Нишона» адабий тўгараги мунтазам иш олиб бормоқда. Тўгарак адабиёт, умуман ижодга қизиққан ёшларга тилнинг бадиий қирраларини очиб бериш учун хизмат қилмоқда. Тўгарак аъзоларининг шеърлари мунтазам равишда институтнинг «Педиатр» кўп нусхали газетасида чоп этилмоқда. Ҳар бир соҳада ўзбекча иш юритилиши ҳақида айтмаса ҳам бўлади. Шунингдек, ҳар бир кафедра қошида атамалар кенгаши иш юритади.

Ўзбек тилининг институт миқёсида камол топишида ўзбек тили ишлари бўйича комиссиянинг раиси, институт ўқув ишлари проректори Т. Аъзамхўжаевнинг ҳиссаси катта. У киши ишга келган йилларидан бошлаб аризаларни фақат ўзбек тилидагина қабул қилиб келдилар. Аммо ўзбек тилига ҳурмат бу фақат ўзбек тилида иш юритишгина эмас, балки ҳар бир талаба-ўқитувчи, шифокор ёки бошқа касб эгасининг айнан яшаб турган заминида ўша элнинг тилини билишни ўз виждоний бурчи эканлигини тушунишидир.

Фикримни тугатар эканман, ўзимнинг «Она тилимсан» деган шеъримни диққатингизга ҳавола этмоқчиман.

Навоийнинг назми ила қаноат бойлаган,
Бобуршоҳнинг изтиробин хатга жойлаган,
Ўз юртида топталса ҳам сабот айлаган
Ичимдаги асиримсан ёки пиримсан,
Подшоҳимсан, вазиримсан она тилимсан.

Қулоғимга илк бор кирган мезонинг бўлди
Ҳам ўйлатган, ҳам сўйлатган лисонинг бўлди
Ўзлигимни англатувчи лисонинг бўлди
Қайғумсанми, қувончимсан, ёки сиримсан,
Дардим билан тилмочимсан, она тилимсан.

Оҳ ураман сенда чунон дардим бошланса,
Қайғураман сенда гирён кўзим ёшланса
Ийдираман юракларни диллар ғашланса
Йўқловимсан, йиғловимсан, менинг биримсан,
Ёр-ёримсан, алёримсан она тилимсан.

Сен борсанки, мен борман эл халқ тирикдир
Ҳар фарзанднинг ғурури ҳам улкан, йирикдир.
Шундан миллат, шундан қудрат, шундан бирликдир
Волидамсан, Ватанимсан, она еримсан
Саломимсан, каломимсан, она тилимсан.

Кавсар ТУРДИЕВА.

ОЛИМ ВА МУРАББИЙ

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ижтимоий-гуманитар фанлари институтлари мажлислар залида бўлиб ўтган тадбирда таниқли олим, филология фанлари доктори, профессор, ўзбек номшунослиги ва ўзбек нутқи маданияти илмий мактабларининг асосчиларидан бири, мураббий ва жамоатчи Эрнст Бегматов ҳақида илиқ сўзлар айтилди.

Ўзбекистон халқ ёзувчиси Одил Ёқубов, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг академиги Шоназар Шоабдураҳмонов, шу академиянинг мухбир аъзолари Азим Ҳожиев, Бахтиёр Назаров, Абдулаҳад Муҳаммаджонов, Ғани Абдураҳмонов, адабиётшунос олимлар Тўра Мирзаев, Абдуқодир Ҳайитметов ва бошқалар олимнинг тилшуносликка қўшган ҳиссаси, фандаги фидойилиги ва инсонийлик ҳислатлари ҳақида фикр юритдилар.

Олим ўзбек исмлари, фамилия ва ота исмларини изчиллик, синчковлик билан тўплаган ва нашр қилган. Ҳозирга қадар 20 мингга яқин ўзбек исмларини тўплаш йўлидаги изланишлар эсланди.

Яқинда Э. Бегматовнинг ҳаёти ва фаолиятига бағишлаб чиқарилган рисола унинг фаол жамоатчи, сермаҳсул олим эканлигидан далолат бериб турибди, эълон қилинган ишларнинг библиографик кўрсаткичи эса олимнинг кейинги йилларда ўз соҳаси бўйича ҳаёт талаб қилаётган долзарб муаммолардан четда турмаётганлигини, илмий фаолияти янада барқ ураётганлигининг яққол исботидир.

Ҳасан АБДУНАЗАРОВ.

ЧОРРАҲА

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ АВТОМОБИЛЬ НАЗОРАТИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАНЛИГИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА

Ҳаракат хавфсизлигини таъминлаётганлар

ХАЛҚ ХИЗМАТИГА КАМАРБАСТАМИЗ

дейди Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси Давлат автомобиль назорати бошқармаси бошлиғи, милиция полковниги Холмат Акбарович Зокиров

— Холмат Акбарович, мана бугун ДАН хизмати ташкил топганига 60 йил тўляпти. Айтингчи, бу хизмат қандай мақсадда ташкил этилганди? Ўтган шу давр мобайнида бу соҳада қандай ўзгаришлар юз берди?

— 1936 йил 3 июлда Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармаси таркибида ДАН хизмати кичик бир тизим сифатида ташкил этилганди. У даврдан кўпчиликнинг хабари бор. Автомашиналар бирмунча кам бўлган. Шаҳар кўчаларида от-аравалар, извошлар кўпроқ ҳаракат қиларди. Уларнинг ва пиёдаларнинг йўллардаги ҳаракатини тартибга солиш, хавфсиз ҳаракатларини таъминлаш, белгиланган тартиб-қоидаларга амал қилишларини, йўлга қўйиш, талаб этиш мақсадида ДАН хизматини тузиш зарурати туғилди. Мана бугунги кунга қадар бундай зарурат янада кучайиб кетди. Кундан-кунга автомашиналарнинг тури ҳам, сони ҳам кескин ортиб бормоқда.

Эндиликда республикамиз пойтахти дунёдаги аҳолиси кўп ва зич жойлашган

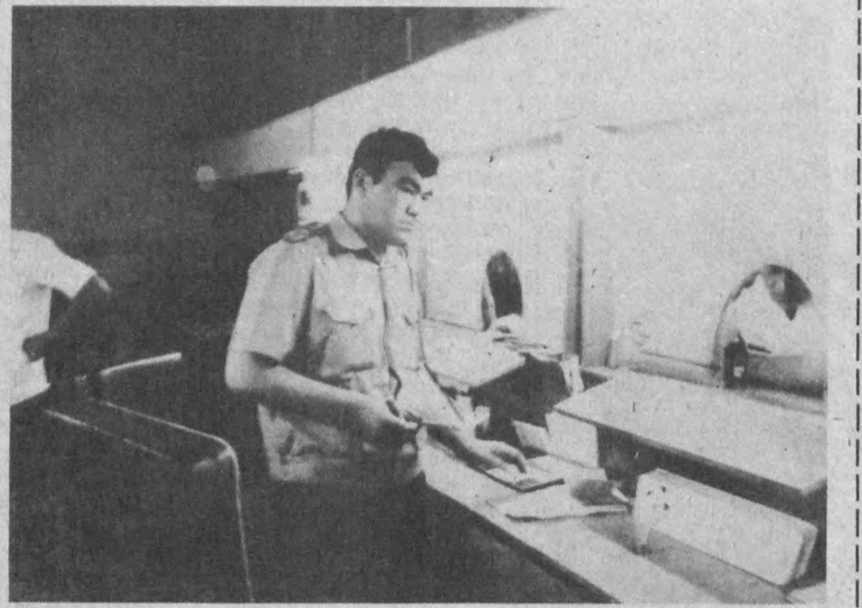

кўркам шаҳарлардан бирига айланди. Транспорт воситалари ва пиёдалар қатнови кескин ошаётгани учун ҳам йўлларни кўпайтириш, кенгайтиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Мана бугунги кунда ҳам бундай масалалар республикамиз раҳбариятининг диққат марказида бўлиб келаяпти. Ўтган қисқа даврда Тошкент шаҳридаги Сағбон, Заркайнар, Абдулла Қодирий, Қорасарой, Туроб Тўла, Фарғона йўли кўчаларидаги йўллар бутунлай қайтадан қурилди. Форобий кўчасидаги йўлларда эса бундай ишлар қизғин олиб борилаяпти. Ҳозирги кунда пойтахтимизда 3900 километрдан узунроқ бўлган автомобиль йўллари мавжуд. Бундай ўзгариш, янгиликлар ДАН хизматининг шаклланишига таъсир этмай қолмайди, албатта. Йўллар ва унда ҳаракатланадиган автотранспорт воситалари, пиёдалар кўпайгани сайин ДАН хизматини кучайтириш ҳам замон талабига айлана борди. Мана бугунги кунга келиб у ички ишлар идораларидаги кўп сонли, мустаҳкам, алоҳида хизмат турларидан бирига айланди.

— ДАН хизмати кўп тармоқли, аммо аксарият одамлар йўлларда турганларга қараб бутун ДАН хизматини тасаввур этишади, уларнинг хатти-ҳаракатига қараб ДАН фаолиятини баҳолашади.

— Фикрингизни тушундим. Суҳбатни ДАН хизмати таркиби ва уларнинг зиммасидаги вазифалардан бошласак демоқчисиз.

— Ҳа, худди шундай.

— Унда кўпчиликка яхши таниш бўлган йўл-патруль хизматидан бошлай қолай. Биздаги бу тизим бир неча бўлинмадан иборат. Улар алоҳида шоҳкўчаларда хизмат вазифасини ўташади. У йўлларда автомашина қатнови жуда гавжум. Кейинги пайтларда чет эллардан ташриф буюраётганлар жуда кўпайди. Хорижий давлатларнинг олий даражадаги делегациялари ва бошқа меҳмонлар асосан шу йўллардан ўтишади. Шу боисдан ҳам бу йўлларда хизмат вазифасини ўтаётган бўлинмага чорраҳаларда ҳаракатни тартибга солишга маҳорати юқори бўлган, сезгир, чаққон ходимларимизни саралаганмиз. Уларни четдан кўрганда ҳавас қилса арзийдиган бўлиши учун барча зарур чора-тадбирларни кўраяпмиз. Айрим бўлинмалар Тошкент шаҳрининг бошқа ҳудудларида, атрофини ўраб турган Ҳалқа йўлида хизмат вазифасини ўташади. Шунингдек, хизмат вазифаси асосан кузатувдан иборат бўлган ротамиз бор. Улар энг замонавий автотранспорт ва бошқа техник воситалар билан таъминланган. Меҳмонларни, саёҳат, сафарга чиққан гуруҳларни, икки ва ундан ортиқ бўлган одам ё махсус юк ташийдиган машиналарни ҳамда кузатиш зарурати бўлган бошқа автотранспортларни керакли жойга тез ва бехатар етиб бориши учун кузатиб қўйишади. Мана айни вақтда булардан ташқари болаларни ёзги дам олиш оромгоҳларига оммавий равишда кузатиб боришаяпти. Бу ротада хизмат қиладиган ДАН ходимлари автомототранспортларни жуда усталик билан бошқара олиши, тезкор ҳаракат каби жиҳатлари билан ҳамкасбларидан ажралиб туради. Уларнинг касб маҳорати ва жанговар тайёргарлигини ошириш учун алоҳида машғулотлар мунтазам ўтказилиб турибди.

Тошкент шаҳар ИИББ ДАН бошқармасининг ўзида бир қанча бўлим, тармоқ хизмати бор. Биз бу бўлимларга турли бўғинлардан билим-тажрибаси, касб маҳорати юқори бўлган малакали мутахассисларни тайинлаганмиз. Улар ўзларига ишониб топширилган бўлим хизмат доирасидаги ишларни бошқариб, бажариб боришади. Биз доимо халқ хизматидамиз. Фаолиятимизга холис баҳони ҳам халқ беради. Зиммамиздаги вазифа бир неча йўналишда уларга хизмат кўрсатишдан иборат. Саволингизга аниқроқ жавоб бўлиши ва билмаганлар яхши билиши, тушуниши учун бўлимлар тўғрисида гапирганда уларнинг бошлиқларини ҳам таништириб ўтмоқчиман. Кимда қандай савол, тушунмовчилик, муаммолар бўлса, тўғридан-тўғри бошлиқларга мурожаат этишлари мумкин.

Бошқармамиздаги бундай бўлимлардан бири, юқорида айтганимиздай йўл-патруль хизмати бўлими дейилади. Улар йўлларда хизмат вазифасини ўтаётганларнинг фаолиятини ташкиллаштириш, хизматлари устидан назорат юритиш, вазиятни ўрганиб, тегишли чора белгилаш каби ишларни бажаришади. Бўлим бошлиғи, милиция подполковниги Нуриддин Султонов.

Йўллардаги ҳаракатни ташкил этиш бўлими йўлчироқларни қуриш, ўрнатиш, қайта тиклаш, таъмирлаш, йўл белгиларини ўрнатиш, алмаштириш, керакли жойларда йўлларни чизиш, нитрабўёқлар билан бўяш ишларини амалга оширишади. Бу бўлим бошлиғи, милиция майори Нажот Ногаев.

Техника назорати бўлимининг хизмати асосан автохўжаликлар фаолияти билан боғлиқ. Уларнинг иш юритиши, автотранспортларнинг техник созлиги устидан назорат ишларини олиб боришади. Йўл-транспорт ҳодисаларига учраган машина қайси автохўжаликка тегишли бўлса, ўша корхонада хизмат текшируви ўтказиб, сабаб, ҳолат, оқибатларини чуқур ўрганиб, натижаларига кўра керакли чораларни белгилайди. Бўлим бошлиғи, милиция подполковниги Одилжон Хўжаев.

Шу бўлимга қарашли автомашиналар созлигини текшириш махсус бекати бор. Шаҳримиздаги автомашиналар шу ерда техник кўрикдан ўтказилади. Унинг бошлиғи, милиция подполковниги Зуҳриддин Зайниддинов. Эндиликда туман ИИБ ДАНБларида ҳам шундай имкониятлар яратдик. 1985 йилга қадар ишлаб чиқарилган автомашиналар рўйхатга олинган туман ҳудудида техник кўрикдан ўтказилаяпти.

Рўйхат қилиш, имтиҳон олиш бўлимининг хизмат вазифаси ҳам кўпчиликка яхши маълум. Улар автотранспорт воситаларини рўйхатга олиш, уларга давлат рақамларини бериш, рўйхатдан чиқариш, автомашинани бошқариш бўйича имтиҳон олиш, ҳайдовчилик гувоҳномасини бериш каби ишларни амалга оширишади. Бўлим бошлиғи, милиция подполковниги Шуҳратжон Усмонов.

Суриштирув бўлимимиз йўл-транспорт ҳодисалари бўйича суриштирув ишларини юритиб улар юзасидан тайёрланган ишларни судга ошириш билан шуғулланади. Бу бўлим бошлиғи, милиция подполковниги Жамол Дадажонов.

Қидирув бўлимидагилар йўл-транспорт ҳодисаларини содир этиб қочиб қолган шахсларни қидириш, қўлга олиб, тегишли жазога тортиш қабилар билан машғул бўлишади. Бўлим бошлиғи, милиция майори Муҳаммадамин Жалолов.

Навбатчилик қисмини ички ишлар идораларининг юраги дейишади. Бизда ҳам худди шундай барча бўлинмаларимизнинг ҳаракати шу ердан бошқариб турилади. Ҳар қандай хуш-нохуш ҳодиса ҳақидаги хабарлар биринчи бўлиб навбатчилик қисмига тушади. Унинг бошлиғи, милиция подполковниги Тўхтамурод Ҳожиев.

Маъмурий амалиёт бўлимимиз йўл ҳаракати қоидаларини бузган йўловчиларга нисбатан маъмурий жавобгарлик чораларини белгилайди. Маст ҳолда автомашиналарни бошқариш, ДАН ходимининг кўрсатмаларига бўйсунмаслик каби ҳоллар бўйича эса тегишли чора кўриш учун зарур ҳужжатларни тайёрлаб судга оширади. Бўлим бошлиғи Шуҳратилло Абдиев.

Йўл ҳаракати хавфсизлигини тарғиб қилиш ва жамоатчилик билан ишлаш бўлими асосан тарғибот-ташвиқот ишларини юритади. ЙТҲ содир этилишининг олдини олиш учун жамоат жойларида учрашувлар ўтказади, тушунтириш ишларини олиб боради. Оммавий ахборот воситалари орқали чиқишлар қилиб одамларни йўл ҳаракати хавфсизлигига амал қилишга ундайди. Болалар иштирокида содир этиладиган ЙТҲнинг олдини олиш учун ҳар бир бундай ҳолат бўйича хизмат текширувини ўтказишади. Натижаларига асосан тегишли хулоса ва тақдимномалар тайёрлашади. Мактаб ва мактабгача тарбия муассасаларида тушунтириш ишларини юритишади. Бу бўлим бошлиғи милиция подполковниги Азизбек Эрназаров.

Шунингдек, бошқармамизда ташкилий-таҳлилий бўлим ҳам фаолият кўрсатади. Бу бўлимнинг асосий хизмат вазифаси бошқарманинг барча бўлимлари фаолиятини таҳлил этиш, уни янада яхшилаш учун раҳбариятга таклиф киритиш ва умумий ташкилий ишларни олиб бориш, ижро интизоми устидан назорат юритиш кабиларни ўз ичига олади. Бўлим бошлиғи, милиция майори Азизжон Умаров.

— Холмат Акбарович, ДАН хизмати ходимлари ЙТҲ билан боғлиқ бўлган жиноятларни очишда бевосита иштирок этишлари, бу уларнинг хизмат вазифаси доирасига киришини кўпчилик билади. Бошқа турдаги жиноятларни улар томонидан очиш ҳоллари ҳам учраб турибдими?

— ДАН ходимлари ҳам хизматнинг қайси бўғин, тизимида фаолият кўрсатишидан қатъи назар милиция ходими ҳисобланади. Улар ҳам барча милиция ходимлари сингари ҳар қандай кўринишдаги жиноятчилик, қонунбузарликларга қарши кураш олиб боришади. Ҳуқуқбузарлик ва жамоат тартибининг бузилишининг олдини олиш чораларини кўришади. Шунинг учун ДАН ходимлари томонидан жиноятчиликка қарши курашга жиддий эътибор қаратилиб келинади. Биргина ўтган беш ой мобайнида ИИББ ДАНБ ходимлари бир неча ўнлаб турли жиноятларни очишда иштирок этишди. Буларга кўплаб мисоллар келтириш мумкин. Мана яқинда бўлган воқеалардан айтиб ўтадиган бўлсак, ДАНБ ЙПХ катта нозири, милиция катта лейтенанти О. Политин Миробод туманида хизмат вазифасини ўтаётганида Файзиобод кўчасидаги хонадонлардан бирида ўғирлик содир этилгани ҳақидаги хабарни эшитиб зудлик билан воқеа содир бўлган жойга етиб борган. Тезда жиноятчини қидиришга тушган. Видео ва аудио аппаратураларни ўғирлаб қочиб кетаётганида, йўлда уни қўлга тушириб ички ишлар идораларига топширган. Катта нозир, милиция капитани Н. Собиров такси ҳайдовчисига босқинчилик ҳужумини қилиб, пулларини олиб қочаётган Борис исмли шахсни қўлга олган. ЙПХ рота катта нозирлари милиция капитани Б. Назаров, М. Раҳматовлар «ВАЗ-2109» автомашинасида 706 грамм героин гиёвандлик моддасини олиб бораётган, уни жиноий мақсадларда ишлатмоқчи бўлган уч шахсни ушлаб тегишли жавобгарликка тортишди. ЙПХ рота ходимлари «Бахт» ДАН масканида «КАМАЗ 5410» русумли автомашинани текширганларида «Макаров» тўппончасини 8 та ўқи билан, «Уч қаҳрамон» ДАН масканида «КАМАЗ-5320» русумли автомашинани текшириб «электрошок» қуролини топишган. Юнусобод туман ДАНБ ходимлари бўлса ЖҚБ ходимлари билан ҳамкорликда 1973 йилда туғилган шахсни қўлга олишди. У ёш бўла туриб мудҳиш қотилликка қўл уришга улгурган экан.

— Олиб борилаётган бу ва шунга ўхшаш жиноятчиликнинг олдини олишга қаратилган ишларни янада яхшилаш мақсадида қандай чора-тадбирлар белгиланаяпти?

— ИИББ томонидан ташкиллаштирилиб шаҳар миқёсида ўтказилаётган «Тозалаш», «Тун», «Орият», «Арсенал» каби шартли номлар остидаги кенг қамровли тезкор-қидирув ва профилактик тадбирларда иштирок этаяпмиз. Ўзимиз ҳам бошқарма турли хизмат ходимлари билан «Тузоқ», «Қуршов», «Қалъа» каби тадбирларни ўтказиб боряпмиз. Булардан ташқари йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш мақсадида турли тадбирларни режалаштириб мунтазам равишда ўтказила боришини ташкиллаштиряпмиз. Мана яқинда «Темирйўлдан ўтиш», «Диққат, пиёда», «Тоза ҳаво» каби шундай кенг қамровли тадбирларни ўтказдик. Зарурат тақозо этган жойларга қўшимча кучларни ташлаяпмиз.

— Кейинги вақтларда ҳамма соҳада кадрлар масаласига катта аҳамият берилаяпти.

— Бу жуда муҳим нарса, айниқса милиция соҳасида. Бизга ишонч билдириб, жуда масъулиятли ва шу билан бирга ниҳоятда шарафли вазифа топширилган. Уни оқлашимиз ҳам фарз, ҳам қарз ҳисобланади. Буни тўғри тушуниб аксарият ходимларимиз ҳеч қандай қийинчиликдан тап тортмай, бутун вужудлари билан ишга киришиб, хизмат вазифаларини ўташаяпти. Кўзланган натижага тўла эришиш учун ҳали кўп иш қилишимиз керак. Республикамиз мустақилликка эришгач бошқа соҳалар каби бизда ҳам кадрларни танлаш, тайинлаш, лаёқати, қобилиятига қараб уларнинг хизматини баҳолашга жиддий эътибор берила бошланди. Сафларимизни нопок шахслардан тозалашга қаттиқ киришдик. Олдинлари оддий ходимлар таркибига ўрта маълумотлилар тиббий кўрик ва бошқа махсус текширувлардан ўтгач тўғридан-тўғри қабул қилинарди. Эндиликда булардан ташқари уларнинг жисмоний тайёргарлиги ва қобилияти махсус синовлардан ўтказиладиган бўлди. Улар

Ўзбекистон тарихи, ўзбек тили ва адабиёти ҳамда жисмоний тарбия фанлари бўйича белгиланган синовлардан ўтадиган бўлишди. Уни муваффақиятли топширганлар 3 ойлик махсус тайёргарликни Тошкент шаҳар ИИББ бошланғич тайёргарлик мактабида ўташади. Шундан кейингина ички ишлар идораларига йўлланма бериб милиция хизматига қабул қилинадиган бўлишди. ДАН хизматининг оддий ходимлари таркибига фақат олий маълумотли, жуда бўлмаганда автомобиль йўллари техникумини тугатганларни қабул қилаяпмиз. Милиция ходимларининг маданиятини оширишга барча ички ишлар идораларида алоҳида эътибор қаратилаяпти. Ҳар душанба куни барча бўғин ва тизимларда маърифат дарсларининг ўтказилиши қатъий тартибга кирган.

— Холмат Акбарович, ДАН хизматининг 60 йиллигига кўрилган тайёргарлик ҳақида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— ДАН хизмати ташкил этилган кун биз учун нафақат тарихий сана, балки муқаддас кун ҳам ҳисобланади. Биз аваламбор уни тарихий тажрибаларга суянган ҳолда муносиб равишда кутиб олишимиз керак. Бунинг учун бор куч ва имкониятни ишга солиб хизматда юқори натижаларга эришиш ҳаракатида бўлдик, ходимларимиз орасида тушунтириш, тарбиявий ишларни кучайтириб астойдил хизмат вазифасини ўташга ундадик. Натижалар ёмон бўлмади. Тошкент шаҳар ИИББ ДАН хизматининг 60 йиллик тарихини ўзида мужассам этган музей қуриб, уни тарихий ҳужжатлар, кўргазмали қуроллар, суратлар, ДАН хизматида фойдаланилган анжомлар, кийим-кечак, қурол-аслаҳа ва турли ёдгорликлар билан жиҳозладик. Хизмат вазифасини ўташ вақтида ҳалок бўлган ходимларимизга атаб алоҳида ёдгорликлар ўрнатдик.

— ДАН хизматининг 60 йиллиги муносабати билан айтадиган тилак-истакларингиз...

— Вақт ўтган сайин одамзод ўтган кунларини, вақт онларини сарҳисоб қилишга тушаркан. Ҳаётда нима из қолдирдим, умрим бекор ўтмадими, деб ўзини сўроққа тутавераркан. Минг катла шукрки, халқимиз тобеликдан, тутқинликдан қутулиб мустақилликка эришди. Уни мустаҳкамлашга бироз бўлсада ҳиссамиз қўшилаётгани кўнглимизга таскин бераяпти. Ходимларимиз ўз хизмат бурчларини чин кўнгилдан бажаришяпти. Ўзгаларнинг йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш мақсадида эл-юрт хизматида бўлишяпти. Ҳар қандай хавфли жиноятчилар билан биринчи бор улар юзма-юз тўқнашишяпти...

Биз ўзимизга билдирилган ишончни оқлашимиз, хизмат вазифасини шараф билан бажаришимизга шак-шубҳа йўқ. Тилагимиз шуки, ҳаммамизнинг йўлимиз оқ, келажагимиз порлоқ бўлсин. Эл-юрт ранақига ҳисса қўшиш, ўз халқи, Ватани хизматида бўлиш бахти ҳар кимга насиб этаверсин.

Суҳбатни Абдураҳим ХАЛИЛОВ ва Дилшод ИСРОИЛОВлар ёзиб олишди.

***СУРАТЛАРДА:** Тошкент шаҳар Давлат автомобиль назорати бошқармаси хизматчилари фаолиятидан лавҳалар.*

Ғолиблар аниқланди

БИЛИМДОНЛАРНИ ТАБРИКЛАЙМИЗ

Ҳозир борган сари шаҳримизда машиналар оқими кўпайиб бормоқда. Ўзимизнинг таниш «Жигули», «Москвич», «Волга»ларга «Вольво», «Мерседес», «Форд», «Опель», «Линкольн», «ДЭУ», «Крейслер», «Мицубиси», «Ниссан», «Тойота» каби хорижий русумдаги автоуловлар қўшилдики, улар турини санаб адоғига етиш қийин. Ва бинобарин, йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш, кўчаларда хатарли ҳолатларнинг вужудга келмаслигини таъминлаш эса кўп жиҳатдан ушбу машиналарни бошқараётган ҳайдовчиларнинг билимлари, ўқув ва малакаларига боғлиқдир.

Мана, худди шу хайрли мақсадларда ҳамда ДАН хизматининг 60 йиллигига бағишланган «Йўл ҳаракати қоидалари билимдонлари» танлови ҳам ниҳоясига етди. Ўтган ярим йил ичида танлов саволларига билимдонлардан кўплаб жавоблар олдик. Ва уларни саралаб олиб, улар ичидан энг билимдон ҳайдовчини аниқладик. Ғолибни аниқлашда унинг барча танлов шартларига жавобни мунтазам ва аниқ йўллаши, фикр доираси ва мушоҳадасининг кенглигига асосий эътибор қаратилди. Шундай қилиб, Собир Раҳимов туманидаги Нозимахоним кўчасида истиқомат қилувчи Хайрулло Зикриллаев «Йўл ҳаракати қоидалари билимдони» танловининг ғолиби бўлди. Шаҳримиздаги «Пардозқурилиш» бошқармасининг 46-қурилиш бошқармасида уста сифатида фаолият кўрсатаётган Отабек Ҳошимов эса иккинчи ўринга лойиқ деб топилди. Уларга «Оқшом» газеталарининг фахрий ёрлиқлари ҳамда Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси Давлат автомобиль назорати бошқармасининг қимматбаҳо совғалари топширилади.

Биз танлов ғолибларини чин кўнгилдан табриклаймиз.

Бош муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ЛОБАР ҚИЗЛАР!

АГАР СИЗ ТИКУВЧИЛИК КАСБИНИ ЭГАЛЛАМОҚЧИ БЎЛСАНГИЗ, ХОТИН-ҚИЗЛАР МОДАЛИ КИЙИМЛАРИНИ БИЧИШ ВА ТИКИШ, КИЙИМЛАРНИ ЛОЙИҲАЛАШТИРИШ, МОДЕЛЛАШТИРИШ, МАШИНАДА КАШТА ТИКИШ СИРЛАРИНИ ЭГАЛЛАМОҚЧИ БЎЛСАНГИЗ

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигининг

РЕСПУБЛИКА ЎҚУВ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МАРКАЗИГА

ЎҚИШГА КИРИНГ!

ЎҚИШГА 9 ВА 11-СИНФНИ ТУГАТГАН ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

9-синфни битирганлар 2 йил ўқийдилар.

Улар ҳар ойда 750 сўмдан 950 сўмгача стипендия оладилар.

11-синфни битирганлар эса 1 йил ўқийдилар ва ҳар ойда уларга 750 сўмдан 950 сўмгача стипендия берилади.

Ўқув ишлаб чиқариш марказини битирганлар эгаллаган касби бўйича малака разряди ва диплом оладилар.

Улар ширкатлар, ижара, хўжалик ҳисобидаги қўшма ва давлат корхоналарида ишлаш имкониятларига эга бўладилар.

Биздаги пуллик 7 ойлик курслар қуйидаги мутахассисларни тайёрлайди: конструктор-модельерлар, хотин-қизлар модали кийимларини тикувчи уста, машинада кашта тикиш асосларида тикувчи-модельер, ишбилармон.

ЎЗ ИМКОНИЯТЛАРИНГИЗНИ БОЙ БЕРМАНГ!

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: ўқув ишлаб чиқариш маркази бош раҳбари номига ариза, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома, турар жойидан маълумотнома, 6 дона фотосурат (3х4 см), танлаган касби бўйича шуғулланиши мумкинлиги ёзиб кўрсатилган тиббий маълумотнома (086/У).

ЎҚИШ 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

***МАНЗИЛИМИЗ:** Тошкент шаҳри, М. Мироқилов кўчаси, 68-уй (38, 58, 67, 3-автобуслар, 4, 7, 9, 24, 28-трамвайлар; 13, 16-троллейбусларнинг «Бобур боғи» бекати).*

ТЕЛЕФОНЛАР: 55-78-28, 55-78-30, 55-78-32.

«РАДАР-ПЛЮС»
МАСЪУЛИЯТИ ЧЕКЛАНГАН ЖАМИЯТИ

пул ўтказиш йўли билан ва векселларга

«ГАЗ», «КамАЗ», «Икарус», «МАЗ», «Краз», «Татра», «Авиа», «Т28х4», «МТЗ», «Т-4» машина ва тракторлари учун

ТАМБОВ заводида ишлаб чиқарган ВКЛАДИШЛАРНИ СОТАДИ

Қуйидаги дизель двигателлари учун вкладишлар етказиб беришга

БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ:

«СМД-14», «СМД-19/20», «СМД-20/22», «СМД-23/24», «СМД-31», «СМД-60», «СМД-72», «А-01», «Д-21», «Д-37», «Д-40», «А-41», «Д-50», «Д-65», «Д-144», «Д-108», «Д-160», «Д-180», «Д-240», «Д-440», «Д-461», «ВДБТ-330», «ВДБТ-400».

Шунингдек, «6Д-140-1», Комацу, «Д-155» Комацу, «Д-353» Катерпиллер, «КТ-1150» Фиат-Аллисс двигателларига ҳам буюртмалар қабул қилади.

Телефонлар: 75-97-53, 75-97-52.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ

Тошкент шаҳар халқ таълими Бош бошқармаси

22-ҲУНАР ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қуйидаги ихтисосликлар бўйича юқори малакали мутахассисларни тайёрлаш учун ўқувчилар

қабул қилади

— КЕНГ МИҚЁСДАГИ ТИКУВЧИ-БИЧУВЧИ — эркаклар, аёллар, болалар ва миллий кийимларни бичиш ва тайёрлаш.

Ўқиш муддати — 9-синфни тугатганлар учун 2 йил.

— ЭРКАКЛАР ШИМИ БЎЙИЧА БИЧУВЧИ-ТИКУВЧИ.

Ўқиш муддати — 11-синфни тугатганлар учун 1 йил.

— ЭРКАКЛАР ШИМИ ВА КЎЙЛАГИ БЎЙИЧА ТИКУВЧИ.

Ўқиш муддати — 6 ой.

— ОШПАЗ ПАЗАНДА.

Ўқиш муддати — 11-синфни тугатганлар учун 1 йил.

БИЛИМ ЮРТИГА ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ЯШОВЧИ 9-11-СИНФНИ ТУГАТГАНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқувчиларга ҳар ойда стипендия берилади. Ишлаб чиқариш практикаси даврида стипендияларига яна қўшимча ишлаган ҳақларининг 50 фоизи берилади. Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртига киришни хоҳловчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: директор номига ариза, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома (нусхаси), маълумоти ҳақида аттестат (асли), турар жойи, ота-онаси ҳақида маълумотнома, тиббий кўрикдан ўтганлиги ҳақида 286-шаклдаги маълумотнома, 3х4 ҳажмли расм (4 дона).

ЎҚИШ 1996 ЙИЛ 1 СЕНТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

Ҳужжатларни қабул қилиш ҳар куни (якшанбадан ташқари) соат 9.00 дан 16.00 гача.

***МАНЗИЛГОҲ:** Тошкент шаҳри, Кренкель кўчаси, 18-уй, «Юлдуз» акционерлик жамияти орқасида — 9, 24, 51, 72, 93, 67-автобусларнинг «Олой бозори» бекати.*

ТЕЛЕФОН: 34-01-48.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
TOSHKENT OQSHOMI

Муассис: ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

Телефонлар: хатлар — 33-29-70; эълонлар: 33-81-42, 36-57-27.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Нашр кўрсаткичи 64690

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтаси»га 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №10. ❖ Буюртма Г-0366. ❖ Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. ❖ Қоғоз бичими А-2 «Шарқ» нашриёт матбаа-концерни босмахонаси. ❖ Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. ❖ Босмага топшириш вақти 11.30. ❖ Босишга топширилди: 11.30. 8.553 нусхада босилди. 1 2 3 4 5 6.